

NOV 18 1909
Lafayette Pl

THE LITHUANIAN WEEKLY
"Vienybė Lietuvių"
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. FAUKSTIS K. BRAZYS
120-124 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVŲ

"Vienybė Lietuvių"
Beina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienyose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00
Europoje ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užrašymo,
ne nuo Naujo Mėto.
Apgarsinimų prekių klaus-
kite laišku.
J. J. FAUKSTIS K. BRAZYS
120-124 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 46. Brooklyn, N. Y., Branch—Plymouth, Pa. 17 d. Lapkričio (November) 1909 m. Metai XXIV
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Prie mūsų scenos reikalų.

Prabėgo jau arti du metai, kaip buvo pakelta sumanymas — suvienyti Amerikos lietuvių teatrališkas kuopas, kad tuomi būtų pasekmingiau ir lengviau pakelti mūsų silpnutę dailę. Iškart mažai kas tepaisė ir atkreipė atidžios į tą svarbų klausimą, tačiau nenustojant mūsų sumanytojams šaukus į visuomenę, klabinant dailės mylėtojams į mūsų draugijos duris, pasisėkė kiek tiek pavienių inteligentų bei teatro mėgėjų užinteresuoti, ir šiandien jau regis turim kele- tą teatrališkų kuopelių, kurios tvirtai nusprendė susivienyti.

Vienok gi toli gražu neužtenka da pasakyti vien žodžiu: „susivienyti“, ir šitą pasiryži- mą vėl paleisti ant atšilio. Jau laikas būtų pasirodyti mūsų mėgėjams su praktiškais dar- bais. Teisybė, kad dar ma- žos ir silpnutės tėra tų kele- letos kuopelių spēkos; da ne- skaitlingą būrelį dailininkų artistų teturime atlikimui taip sunkaus ir milžiniško darbo. Bet gi toliaus laukti, su tiks- lu, kad gal kada-nors pasi- daugius spēkos, atsisas iš kur- nors stebuklingi pastumėto- jai mūsų scenos, yra neprak- tiška nuomonė. Nėr ko vil- kinti. Reikia veikt tiems pa- tiems, kurie jau pradėjo.

Visų pirmu: mums būtina ir kuoveikiausiai reikal nga išrinkti centralinę valdybą! Kada mes jau turėsim virši- ninkus, kurie užims mums reik- alingus uždavimus, tuomet mė- kiekviena prigilinti į susivie- nijimą kuopa, turim pasi-ku- binti pervest į centralinį ar- chivą savo turimą kostiumose; tokiu būdu mė- apsaugosim jau esančias teatrų parėdoin- nuo susinaikinimo ir tauposi- mės dauginisime naujas. To- liaus, privalumu kiekvienos kuopos būtų paskolint cen- traliniam išdui nors po kokią \$10 ar daugiau, kiek kuri išgale- tų. Taipgi užsaisi tuoti (už- sidėti privalumą) įnešinti centro išdan mėnesines mo- kėstis (kokios būtų nutarta), ir tokiu būdu jau pasidarytų draugystės pradžia, ir pradė- tumėm jau įsitaishėti nors- menkesnes, ir tankiau reika- laujamas teatrams parėdnias. Taip kad kokia-nors teatrališ- ka kuopa, pareikaludama ko- kių-nors kostiumų,—o kurių centras da neturi,—prisištų į centrą pinigų, o centro virši- ninkai, dadejė iš centro išdo, nupirktų tokius mums kostiu- mus, o jie pasilikyt ant visa-

dos draugystės nuosavybėje. Kiekviena tvirtesnė ir tobu- lesnė teatrališka kuopa pas- mus drasiai galėtų sulosti po vieną kokią istorišką dramą ar tragediją, kurių atlošimui skolinant kostiumus, lešiuoja- nuo 40—50 dolerių ir dau- giau. Bet jeigu nors 4 kuop- os po dalelę paaukuotų nu- pirkimui tų parėdinių, tai juk galima būtų įtaisyti sau nors mažumą svarbesnių senovės istoriškų drabužių, kurie mums reikalingi beveik prie kiekvieno svarbesnio persta- tymo. O taip skolinant mes turim brangiai užmokėt, kad beveik už pusę to įsitaishytum sau naujus ir visai atsakan- čius mūsų teatrams drabužius. Tuomet mums pasiliks tik sun- kumas išmokyti roles, kuomet dabar išmokyti roles tai mums visai menkinėkis, sulyginant gavimą atsakančių lošimui kostiumų.

Taigi, brohai ir sesutės! Sukruakim prie darbo, kuris veda mūsų nuvargintą tautą prie milžiniško kultūros žings- nio.

S. E. Vitaitis.

Da apie Haighto žemdir- bystės mokyklą.

Nors man ir neprisiejo buti toje garsioje „mokykloje“, bet kadangi visgi prisiejo su ja nors su-irašinėti, todėl iškilus klausimui apie panašų „mo- kyklų“ tinklus, į kuriuos vi- liojama ateiviai, paduodu čio- nai tojo susirašinėjimo pasek- mes.

Patilpus pernai „Vienybėje Lietuvių“ (num. nepame- nu) daug žadančiam p. Šesto- ko straipsniui — apie Haighto Žemdirbystės Mokyklą (Haight Agricultural School), parašiau p. Šestokui laišką meldamas platesnių informacijų apie tą- ją mokyklą. Nors ir netikė- jau į p. Šestoko žadamuosius stebuklus, kad Amerikoje kas- nors mokiniams už dyką davi- nėtų mokslą ir, potam, žemę, kaip p. Š. rašė „V. L.“, bet visgi maniau, kad šio-bei-to- galima ten pasimokyti. Gau- ou sekantį atsakymą: „Mės mokinamės abelnai visko: angliškos kalbos, aritmetikos, istorijos ir šių darbų: statyti namus, kalviauti, spausedinti knygas ir laikraščius, virti valgius, siuti drabužius ir tt ir tt.

Nors man, kaip lankiusiam Rusijoje vidutinę mokyklą, moksals buvo per žemas, ta- čiaus šitokiam p. Haighto

planui karštai pritariau ir pa- siryžome da ir su kitu draugu vaziuoti pasimokinti jei jau ne ko kito; tai nors amatų. Pirm to, aš da patariau savo draugui, kad jis parašytų dar- gi laišką p. C. S. Heller'ui, kuris buvo mums perstatytas, kaip to mokyklos superin- tendentas (perdėtinis). Ant lai- ško, mano draugas jau gauna atsakymą nuo paties Haighto. Jisai rašė taip, kad mokina: angliškos kalbos, istorijos, žemdirbystės (t. y. arti, akėti ir tt.) ir dailystės. Jau nuo mokslo programos nuslydo spaustuvės darbai, siuvinas, kalviavimas ir virimas valgių. Beje, p. Šestoko buvo mums rašyta, kad už darbą busia mokama studentams \$5, o rei- kalui atsiejus ir daugiau per mėnė; da gi ir drabužiai duo- dami, bet Haightas jau nua- kė, kad tik \$5 per mėnesį, bet drabužių nebeduoda. Taip gi Haightas reikalavo prisijusti kandidatų į mokinius fotogra- fijas ir daktaro paliudijimus apie sveikatą. (Tikslas aiš- kus).

Tą matydamas, aš parašiau p. Šestokui, kad nusprendžiau nevažiuoti, nes per žemas yra man jų mokyklos kursas; o antra — ten gi nemokina tų amatų katrų aš noriu išmokyti, ypač spaustuvės darbų. Tuomet p. Š. vėl man atrašė isme- tinėdamas, kam aš atsisakau važiuoti. Dabar jis savo mo- kyklos programą taip neat- sargiai susiaurino, kad apart žemdirbystės pasirodė beesą galima išmokyti tik dailystės. Jis tiesiog išbarė mane; jis anaip tol nemanęs, kad aš norėsiu tapti daktaru ar advo- katu: jis manęs, kad aš moky- siu (sic!) (iš mokymosi mane jau į mokytojus įkėlė) kitus ir busiu stulpu (!!!) „pagimdyti vienintelę lietuvių mokyklą Amerikoje“... Taip gi iš kaz- kur sužinojęs mano slapvyar- dę ir pasiremdamas ant mano straipsnio tilpusio „V. L.“, N. 5, š. m. apie mokyklos įkuri- mą, sako, girdi laikraščiuose rašai apie lietuviškos mokyk- los įkurimą, bet kur yra geriausia proga įkurti lietuvišką universitetą,— tai nenori veik- ti, mokyti ir „tvirti universi- tetą“.

Matydamas tokį siaurini- mąsi jų mokyklos programos ir, ant galę, nusismailinimo vi- nių amato šakų tik ant dailys- tės,— ir kadangi galima tik 3 valandas mokyties, o 7 val- reikia dirbti (tai žiemą; vasa- rą gi tik 1 valandą per dieną) mokina, nuo 1 iki 2 val. po

pietų, pačiame karštyje) dar- sykį parašiau, paabejodamas, ar tik nesislepia noras išnau- doti norinčią mokyties jaunuo- menę ir prisidengus mokyklos vardu gauti pigius darbininkus (kas labai tankiai atsitinka Amerikoje). Dabar atsakymo jau nebegavau.

Jau iš šito savo patyrimo nujaučiau, kuomi yra toji pra- dėta įgarsinti mokykla. To- dėl, man rodos, bereikalo p. K. Šestokas („V. L.“ N. 37) šaukia, kad „suvažiavo karš- tagalviai, kurie nenori mo- kinties“. Mokinkies tu žmo- gus, kaip reikia Chicagos „Stock Yard“ mėslus drab- tyti ant Haighto laukų...

Sapient! sat!
K. J. Virsnis.

PERŽVALGA.

* * Kur Višteliauc- kas? Vienas iš mūsų skai- tytojų Argentinoj, rašo mums, bandęs gauti žinių apie liud- nos atminties Andrių Vište- liaucką (Vištelį). Parašęs į Buenos Aires bepročių prie- glaudą, kurioje buvo įdėtas Vištelis. Iš tenai atrašęs jam prieglaudus užveizda, kad Viš- telis jiems nežinomas. Berods da re kalavę, kad parašytų, kokiuse metuose ir po kokia pavarde jis tapo tenai įdėtas.

* * „Kataliko“ redakcija išsiuntinėjo redakcijoms ap- klausimo blanką: 1) kur pa- taria laikraštiniams susiva- žiuoti, 2) kokių laiku, 3) ką skiria apdirbimui suvažiavi- mo programos. Savo post- scriptum'e „Kataliko“ redak- cija pataria susivažiuoti Brook- lynan, kovo 17 ir 18 d. 1910 m. Tuomet tarpu „Lietuvoje“ pasirodė redakcijos atsiliepi- mas ir nurodymas, bene pa- rankiau būtų susivažiuoti Chicagon, laiku S. L. A. sei- mo, nes tuomet bus dviejų or- ganizacijų (S. L. A. ir T. M. D.) susivaziavimas, kurian, anot „Lietuvos“, pribus labiau in- ligentiškų lietuvių. p. Olševs- kis gi pataria susivažiuoti pa- baigoje berzelio mėn., nes tuo- met esąs liuosessis laikas iš- važiuoti leidejams.— „Lietu- vos“ patarimas mums atrodo iš dviejų pusių nepraktišku. 1) Susivaziavimas laikrašti- ninkų Chicagon bus skriaudus visiems kitiems leidejams ir publicistams, kurių didelė di- dzuma gyvena Rytinėse vals- tijose. Dėlei dviejų-trijų Chicagos laikraščių („Katali-

ko“, „Lietuvos“, „Dagio“, ku- ris, NB., rodos da nei susiva- žiavimui nepritarė) reikėtų sukeliuoti visiems tokia kelio- nė ir padaryti, be tikros prie- žasties, didelius kaštus. 2) Kita pusė da labiau kalba prieš save. Per S. L. A. seimą bus da ir T. M. D. seimelis. Visi delegatai buna įkaitę nuo poli- tikų ir politikėlių. Tankiai įvyksta tarpe vieny ir kitų ne- geistini ypatiški susispyrimai. Ar gi bus galima kas-nors rimto tuomet tarti? Laikraš- tininkų suvažiavimas yra daug svarbesnis spaudai ir visuome- nei klausimas, negu organiza- cijų politikos ir politikėles. Jam reikia blaivų ir niekuom pašalinu nesuerzintų nuomo- nių. Todėl tai ir vertėtų or- ganizacijoms palikti savo dar- bą, o laikraštiniams — savo. Kaslink p. Olševskio nurody- mu, tai tiek reiktų pasakyti, kad į laikraštiniukų suvažiavi- mą mėš privalom iš daugės- nio atžvilgių pasizurėti, negu vientik nuo leidejų laiko. Vi- supirmu, da ir leidejų reikalas tuomi šimteriopai apsimokės, jeigu vienam-kitam ir prisi- eitų palikus darbą išvažiuoti ant keleto dienų. Prieš tam sunkū būtų parinkti toks lai- kas, kuriame visi leidejai bu- tų liuosi, kada vienam leide- jui bus liuosas laikas, tai kit- tas leidejas bus kupinai už- siverstęs darbu. Leidejų inte- resai patįs verčia tam pau- kuoti keletą dienų. Toliaus ir ant galo, suvažiavimai va- saros karščiuose yra vienas iš įkyriausių darbų. Menkas darbas buna, kada kiekvienas skubinasi iš salės nusigręžti permirkusius marškinus. O mums darbo bus daug dau- giau, negu iš paviršiaus atro- do. Žiemą arba pavasarį — tai patogiausias laikas leide- jams ir publicistams susiva- žiuoti. Todėl „Kataliko“ su- manymas susivažiuoti kovos mėnesiu bus bene geriausias laikas. Tuomi mėš neatsisako- me nuo pirmutinio savo suma- nymo — padaryti suvažiavimą apie Naujus Metus (1910) — kaip tą „Lietuva“ tvirtina. Mūsų buvo sumanyta, o kitų valia — pritari ar nepritari. Bet, jeigu pasirodys (kaip ir atrodo), kad iki Naujų Metų — per trumpas laikas sutaisy- ti suvažiavimo programa, tai suprantama, kad turi persi- keist nors ir geriausi kieno pirmykšti sumanymai. Mės nesilaikome prikibę prie savo sumanymo, jeigu įvyksta visai naujos formos sąlygos.

* * Išstojo. „Kovos“

46 nr. p. P. Bukšnaitis, žino- mas veikėjas, praneša, kad iš- stojęs iš L. S. S., nes dazino- jęs, kad einą referendumai jį suspenduoti per rinkimų lai- ką, idant nepatektų į viršinin- kus.

* * Du lietuvių poli- siusai. Antsumanytojo laik- raštiniukų susivaziavimo „Kova“ (nr. 46) atsakė netikėtu tonu, pavadindama tą svarbų proektą „komedija“. Nors la- bai tai keista, bet „Kova“ savo tokį išvedimą remia ant nuo- monės klerikalų organo, Wil- kes Barre's „Draugo“, kuris savo 16 num. nurodė reikalin- gumą išvesti iš mūsų laikraš- tijos koliojimasi. Ir šitas „Ko- vai“ davė progą nuogandauti, kad „buržuazai“ ir klerikalai norį susivienyti. Kad kolonės apyboti yra reikalinga, tai mėš senai tą matom ir kalbame, neišskiriant ir „Kovos“. Ga- lima bus kitokie būdai ir tik- slai pasirinkti, negu mums siulo „Draugas“; bet kolioji- mus užtarti ir dėlei šito pava- dinti laikraštiniukų susivazia- vimą „komedija“, tas mums visai nesuprantama. Anuosyk „Draugas“ ginčijo, kad laikraš- čių leidejų susivienijimas ne- galimas, nes tada busianti cen- zura uždėta ant religijos klau- simų, o dabar „Kova“ duoda suprasti, kad ji laikraštiniukų susiartinima, nuolgelgia „bur- žuazišką“ cenzurą ant socija- lizmo. Du lietuvių poliuisai: kairiausias „Kova“, dešiniausias „Draugas“. Abu bijo viduri- no pasaulio „cenzuros“. Ži- noma, jie kalba iš tikros sąži- nės. Bet ką mėš veiksime su- taja jų sąžine, kada gyveni- mas mus spiria įjieskoti pla- tesnius liandziai kelius? Ko- dėl „Kova“ pamiršta vieš eilia pažangiųjų, nors ir „buržu- zinių“ pasaulio laikraščių, sa- vaitinių ir žurnalų, kuriuose ant bendro lauko sądarbinia- kaus susijunge socialistai, anarchistai, kunigai ir nepri- gulmūngi jokiems „istams“ gi- lūs protai, ir niekas už tą jų ne- peikia? Netik nepeikia, bet da- jų surinkta medžiaga naudo- jasi. Kodėl „Draugas“ neima pavyzdžio bent nuo savo kelia- vedžio, anglių-presbiterų „In- dependent'o“, kuriame taip- pat rašo susijunge visokių par- tijų ir nuomonių žmonės, nesiv- aržydami jokia vieni-kitų cenzura. Pripratome mėš prie cenzuros, todėl ji kaip kokia šmėkla neleidžia mums nei ten susijungti, kur galima, reikia, ir kur anksčiau ar vėliau tu- resime susijungti.

Laiškas iš Lietuvos.

Besedziant man V. valsčiaus arešte, vieną dieną pertraukė mano mintis skambėjimas raktų ir čerškejimas pas arešto duris. Atsidarė durys ir įėjo da jaunas vaikinys, reteziais apkaltas. Bet, koks reginys! Visas liesas, akys giliai įdubusios, veidas išbalęs, kraujo nei lašelio, o ant suliepusių kojų sunkūs kandalai (retežiai). Įėjęs ir palinkėjęs man labų dienų, nusivilko savo „chalatą“ (maž daug panašų į kareivio šinelį) ir tokią pat kepurę nusiemęs, tarškindamas retežius, priėjo prie narų ir atsėdėjo ant krašto. Mums išsikalbėjus, aš užklausiui: Už ką tamstą apkaltino? — Et... daug pasakojimo. Bet kad tamsta taip žingeidauji, tai gal da ir suspėsiu papasakoti, pakol ne susirinks mano varikai...

Taip, — jis pasakojo, — bus jau netoli dveji metai, kaip aš, kviečiant mano giminėms ir pažįstamiems, parvažiavau iš Amerikos, kur pragyvenau su viršum penkis metus, į Lietuvą. Čion, su savo maž-daug pirmėiviškom pažiurom, įėjau daug priešų, o ypač įnirto viena ypatu, kuri man geidė jau visiškai prapulties; neužilgo jam tas ir pasisekė. Vieną kartą, atsilankė kokie piktađėjai pas mūsų netolimą kaimyną ukininką ir grasindami ginklais, atėmė keltoliką rublių ir ką geresnio radę, išsidangino. Išgirdusi tai, policija sukilo jų įieškoti, apie juos klausinėti, ar kas nematė jų, nurodydami jų žymes: vienas juodbrūvis, du baltaplaukiai. Išgirdus apie tai minėta ypatu, tuojau nurodė ant manęs, kaip ant galėjusio tenai būti, ir podraug da priplepėjo kitų nebutų dalykų. O gi žinote, kokie pas mumis žmonės, įeigu jau kas įkliuva, tai reatas kas nori tokiam pagelbėti, bet greičiau da paskandintil! Taip ir čia atsitiko. Tuojaus atsirado ir liudininkai prieš mane, ir teismas pasmerkė mane ant 6 metų katorgos. O gal tamstą netikit, kad aš tiesą kalbu? Tai mato mane Augščiausias!...

Po valandėlės vėlei tęsė toliau: Taigi mat, kokie laikai! Žinot, tamsta, aš išpradzių, seniau netikėjau, kad gali taip neteisčiai pržudyti žmogų; bet dabar pats ant savęs patyriau. Bet visgi gal ateis kada tokie laikai, kada pasiliaus taip darę, kad nekaltą žmogų tik dėlto prapuldyt, jog kas nors turi ant jo piktumą...
J. St.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Duma jau pradėjo savo darbą. Pirmiausi naujietai — tai susitvėrimas naujos atstovų-ukininkų kuopos. Jon prisidėjo 35 atstovai, kas įnešė judėjimą vison Dumon, nes 35 balsai — daug sveria. O ukininkai ypač sakosi tam išsiskyre, kad ikiolai Duma jų reikalus ignoravo. Tačiau ukininkų kuopa nengnždino kadetų nei socialdemokratų. Josios kruptelėjo dešinieji,

ypač stambesni žemvaldžiai, nes uk. kuopa išykyio pastatė kampu savo reikalavimus, kad į žemės tvarkymo komisiją įeity pusė ukininkų. Dabar gi veik visa komisija susidaro iš činauninkų. Žinoma, tuomet bus labai nesveika žemvaldžiams. Dešinieji tuo pavirto blogais pransšais — ėmė rekti, kad ukininkai įerzinsią valdžią ir atgabensią pavojų Dumai. Tačiau, kadangi jų reksmu Dama ir valdžia apsiprato, todėl pakol kas niekaš dešiniųjų baimės neima atidžion Kairiuma šiemet Dumoj didesnė, negu pereitais posėdžiais. Tą matydami bandė tautininkai ir dešinieji susivienyt prieš kairiuosius, bet nepavyko.

Į Kanadą atplaukęs laivas iš Vladivostoko pranešė apie naujus politiškus bruzdėjimus Rusijos pakraščiais. Valdžia juose matanti naujų sukilimų pradzią. Todėl pradėjusi mobilizuoti atsarginius kareivius ir siuntinėti jų būrius į Blogo-vieščenską, Nikolaevą, Uzarską ir net linkui Mandžurijos stočių. Visas pietinis Uzarskas esąs pilnas neramumo ir pasiruošęs sukilti.

Kaip žinome, nebevyko Mandžurijoje susivaziavimas dviejų Rusijos ir Japonijos valdžių atstovų: Kokoveco ir Ito, nes šį paskutinį pasi-linga korejiečio kulka nusiu-nė į geresnį pasaulį. Nors buvo kalbama, kad Japonija vieton Ito atsijusianti pas Kokovecą kitą atstovą, bet neatsiuntė: ar nebeatsirado kam važiuot, ar tiesiog valdžia neborėjo er-zinti korejiečių ir chinų, ant kurių galvos ta konferencija buvo rengiama. Todėl Kokovecas, pasibastęs po Chabarovską ir Vladivostoką, sugrįžo į Petrapilę.

Iš Petrapilės rašo, kad vėlei esąs suareštuotas ir ėme-ta Petro-Pauliaus tvirtovėn žino-mas revoliucionierių vadas, N. Čaikovskis, kuris už ameri-kojų sudėtus pinigus buvo paleistas po kaucija ir lauke teismo už dalyvumą terorizmo darbuose.

Činai. Pasirodė laitraš-čiuose žinia, jog chinų kara-liaus išėjęs svarbus įsakymas. Jame liepta paskirstyti gyven-tojus į klisas, iš kurių bu-sianti sušauktas valstybės sei-mas. Tai bus pirmas žingsnis prie įsteigimo parlamento, su sivedancio iš dviejų rumų. Pa-ko kas į seimą įeis karaliaus šeimos nariai, generolai, at-szymėjusių kilmių atstovai, mokslo vyrai, gubernijų tary-bų sąsariai, mongolų ir Ti-beto kunigaikščiai. Gubernijų tarybos dabar atstovaus žemuosius chinečių luomus ir jau iš anksto ruošiasi susikibti su centraline valdžia už didi-namus mokesčius ir už daro-mas paskolas užsieniouose. Tarybų pusę palaiko beveik visa chinų spauda. Šiaip ar taip, bet syki atėjo konstitucijos laikai net pas civilizuotų pir-šais bado muosius chinus.

Francija. Kova užvirė iš-naujo tarpe valdžios ir katali-kų dvasiškijs. Bet ją iššau-ke pati dvasiškija. Vyskupas Gely su keletu savo konfratrų viešai uždraudė leisti vaikus į visuomeniškas mokyklas bei

vartoti svietiškų pedagogų su-taiytus mokslo vadovėlius. Šitas dvasiškijs žingsnis jau kenksmingai atsiliepė ant svie-tiškiųjų mokyklų. Todėl svie-timo ministeris Deumargue užvedė tyrioėjimus, nuo kurių nelabai išeis ant sveikatos vys-kupams, nes sakoma, kad pro-vincijose ir kuogai palaiką valdžios pusę. Mokytojų są-junga, kuri turi 100,000 sąna-rių, jau skundžia bažnyčias teisman, kad jos neturi teisės kišties į šalies mokyklas, kad jos daro anarchiją ir kad tokiu budu vyskupai užsipelno bau-smės, kaip šalies pardaivikai. Kova labai aktyva ir jos pasek-mės turės didelę istorišką reik-šmę.

IŠ VISUR.

× Londone teismas pasmer-kė vienam mėnesiui sunkių darbų dvi sufrageti, Amelią Brown ir Alisą Paul, už mė-timą akmenų į langus Guild salės, kurioje buvo karaliaus vardadienio puotė. Alisa Brown yra amerikanka, iš New Jer-sey, baigusi Pensylvanijos universitetą. Tiktai vargiai ten buvo mokinama akmenais mėtyties. Kova už moterų teis es yra viena iš prakilniųjų, bet akmenai, tai vis gi neatsa-kantis ir net pažeminantis tik slą įrankis.

× Paryžiaus teismas ištei-sino M-ę Steinheil, nors di-džiama spaudos vis gi tiki, kad ji arti stovi prie nužudymo savo vyro ir močekos, taipgi kad ji daug žino, dėlko jos kambary tapo rastas negyvas buvusis Francijos prezidentas Faure. Menama, kad teismas pabijoję M-ės Steinheil, kad ji neatidengtų didelių ir gana parvųjų politiškių intrigių, ku-riose būtų įtraukti daugelis didžiunų.

× Ferrero nužudymas per Ispanijos valdžią da tebeju-dina civilizuotą pasaulį. Ypač Italijoje subruzdė liaudis prieš katalikų dvasiškiją, kuri baž-nyčios vardu užtvirtino tą kru-viną valdžios darbą. Mieste Leghorn socialistų deputatas Pedrecca iššaukė ant debatų zokoninką Gemelli, kad daro-dytų apie Lourdo stebuklus. Laiku debatų susirinkusi mi-nia susimūšė tarp savęs: mu-šėsi vieni giedodami šventas giesmes, kiti šaukdami: „Ša-lin kunigai! Tegyvuoja Fer-rer!“ Vieni norėjo pasigauti socialistų oratorių, kiti zoko-ninką. Prisidėjęs policija daug tapo suareštuota ir įve-sta „tvarka“. Kalabrijoj su-kilo čielas kaimės Platici ir bandė sudaužyti valdžios bu-dinką. Atmaršavo ginkluoti karabinieriai ir paleidę pa-plūpas į burį žmonių užmušė tris moteris. Pačioje gi Bar-celonoj, kur Ferreras nužu-dydas, valdžia jau įvykdziusi ramybę. Bet tai tik iš pa-viršiaus taip atrodo.

× Kijeve kazikas padegė grafo Tiškevičiaus arklių stai-niā, vienā iš gražiausių Rusi-joje. Ugnij prazuvo šimtas ir aštuoni arkliai. Manoma, kad tai darbininku kerštas buvęs.

IŠ AMERIKOS

Baisi nelaimė. Cherry, Ill. kasyklėse St. Paul užside-gė žemėse gazai ir požeminiuo-se urvuose kokio 990 pėdų gi-lumo uždarė 384 anglekasius, kurių daugumas yra svetim-taučių, nemažai ir lietuvių. Ar pasiseks bent kelis iš jų gyvus išimti, sunku nuspėti. Tai viena iš baisiausių nelai-mių kasyklių istorijoje. Kal-tė nelaimės tiesiog priskaitoma kasyklų savininkams, kurie netinkamai įtaisė išbėgius ir nenusimanančius darbo užli-kę prižiūrėtojus.

Gaujos teismas. Cairo, Ill. ne-enai du negrai užpuolė baltą merginā, Miss Annie Pelley, išžagino ją ir paskui užmušė. Vienas iš tų negrų, James, tapo suimtas. Sisirin-kusi kokios 10,000 žmonių minia, atmušė negrą iš kalėjimo ir viduryj mieste ant bro-mos pakorė. Kariant jam kil-pą užnerė moteris, bet betem-piant augšty n kaltininkā, vir-vė nutruko, todėl viena mote-ris vėl užmezgė naują, o kitos moteris traukė augšty n. Pa-korus, įjutusi gauja suvarė į kabanį negrą apie 500 šuvių, paskui nutraukė žemyn, nuvil-ko lavoną per miestą daugiau negu myliā, kur taip gi mote-ris sukūrė ugnį ir užmestas ta-po negro lavonas. Pirm tu, jo galvą nupjovė ir užmovė ant pagalio. Išėmė jam širdį ir smulkiai supjaustę išdalino po gaują ant atminties. Virvė, ant kurios korė, sumirkė neg-ro krauju ir taip gi supjaustę išsidalino. Tokis tai buvo gaujos teismas. Mat paėjo paskalas, kad negrai tuį susi-vertė tam tikrą klubā, kurio sąnarių pareiga esanti žaginti baltasias moteris. Kiek tamė yra tiesos, nežinia. Bet jei tokie biau rūš teismai ir val-džios bėspėkė da egzistuoja c-vilizuotoje Amerikoje, — je, ci-vilizuotame Illinojaus šteite, — tai mes netoli da esam paėję nuo laukinių mūsų brolių.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

Shenandoah, Pa.
(Nuo mūsų korespondento.)
Darbai šiūom žygiu bi-kį pasigerino. Kai-kurios ka-syklos išdirba jau pilną laikā. Bet žmonių bedarbių netrūks ta.

Randasi čionai visokios rū-šies draugijėles, kokios tik ga-li rastijs tarpė Amerikos lie-tuvių. Bet maži kuri užsim-ko kias nors prakilnais reika-lais. LSS. kuopa iš dalies dar-buojasi šiek-tiek, užlaiko ke-letą kambarių, kur dalis pra-kilnesnio lietuvių jaunimo, su-sirinkę praleidžia sau smagai laisvas valandas. Bet tai da-butų neviskas, ko mums reik-čia. Čia turėtų būti mokyk-la, kur susirinkusi jaunuome-nė, vieton „smagaus laiko“, lavintųsi ko-nors naudingo.

Chicago, Ill.
Lapkričio 7 d. čia atsi buvo lietuvių vakarėlis, surengto muzikaliskosios Dr-tės „B r-tė“. Surengta ir sulošta d-veikalai: komedija „Vien-s š-mūsų tur apsivesti“ ir operetė „Kaminakrėtis ir Malu-ninkas“. Artistai, prie vaidini-mo „Vienas iš mūsų tūrė apsi-vesti“ — atliko roles gerai. Ypač puikiai lošė savo rolę te-tulė (P. Moskienė); toliaus, Ferdinandas, filosofijos prof. (M. Dudas), Krištupas, mate-matikos prof. (J. Uktveris) ir Ona, tetulės augintinė (M. Lo-kaičiūtė) — ir gi atliko roles gerai. Prie vaidinimo „Kamina-krėtis“ — geriausiai nudavė; Sabnukas, kaminakrėčio bernas (Balevičius), Grotas, kamina-krėtis (J. Ilgudas) ir Piklius,

Liet. pirmiau; vėl buvo pra-dėję mokinties istoriškā trage-diją „Keistutis“. Bet maty-dami, kad nesuspės taip umai surengt (manya buvo sulošt per Kalėdas, 20-metinėms su-kaktuvėms nuo atlošimo pir-mo lietuvių teatro Ameriko-jė) ir atsakančiai pastatyt, ati-dėjo ant toliaus, o dabar ant greitųjų nutarė mokinties „A-merika Pirtyje“ ir „Be sum-nenės“.

Spalio 29 kasyklos ned-rbo, nes anglekasiai šventė taip va-dinamą „Mičelio Dieną“. Pats Michelis buvusis United Mine Workers of America presiden-tas atvažiavo į Shenandosh, su tikslu sutvrtinti nupuolu-sią anglekasių unijistų dvasiā. Triukšmingai tapo priimtas. Tukstantinė minia anglekasių su muzika, pasitiko Mičelį ant stoties ir puikioje karietoj ly-dėjo per miestą, iki svatainė, kur jis turėjo kalbėti. Bet kalbėjo visai mažai. Dau-giausiai kalbėjo vietinis lenkų klebonas, kon. Gudavičius. Aiškino unijos reikalus. Čia prisimena senesni laikai. Kuomet atvažiavo Shenandorin bu-vusis „Vakarinių Anglekasių Federacijos“ viršininkas Hey-wood, kuris dėlei unijos reika-lų tik ką ne buvo pasmerk-tas pakorimui, tai mūsų unijos viršininkai, ne tik ką jo nepa-sveikino, bet nei į prakalbas nenauėjo. O kuomet atvažiavo Mičelis, kuris su kapitalistais linksmai puotauja, tai mūsų anglekasiai iš kailio neriasi. Gi supratimas!...

Vietiajų anglekasių unijo-viršininkai nutarė įskelti boi-kotą „Darb. Vilčiai“. Mat ji, kaip vietinis laikraštis, ap-garsindavo viešai mainieriams jų viršininkų klasteles, iš ko tankiai kildavo tarpe uni-jos viršininkų ir „Darb. Vil“ tąsynės. Bet viršininkai nieko negalėjo padaryt, nes visi uni-jistai laikydavo „Darb. Vil“ pu-ę. Dabar gi, 44 nr. „D. V.“ vietinėse žiniose buvo pra-nešta, kad Mičeliui reikė už-mokėti \$100 kelionės lėšų. Kaip ant patyčių, žinia pasiro-dė neteisinga. Todėl virši-ninkai gavo progą prisikabint. Sulaukę susirinkimų, įkalbėjo unijistams, kad ir visos pir-miau tilpusios žinios melagin-gos, ir kad „D. V.“ griauja unijā; didžiama jų paklausė ir nutarė atsišaukt į visas kitas kad niekas iš unijistų neskaitytų ir neremtų „Darb. Vil“.

Lawrence, Mass.
Mūsų miestelyj darbai su-menkejo, daug jau be darbo vaikščioja; iš kitur atvykę sunkiai begauna darbą. Lietuviai, labiausiai jauni-mas, labai užsiėmė mokslu, kaip va: vakarinėmis lekcijo-mis, dainomis, teatrais, moki-nimusi griežti orkestruose, kad susitikus ant gatvės nėra kada su žmogum nei pasišnekėti, — kiek vienas skubina si prie savo užsiėmimo.
G....s.

Wilkes Barre, Pa.
Lapkričio 5 d. Scrantono „Teatrališkas Klubas“ sulošė čionai „Audra Gludroje“. Vaidinimas gerai nusisekė. Tik apie mūsų publikā, ypač mo-terėles reiktų kas tokio pasaky-t, kurių daugelis patingejo skrybeles nusiimti lošimo lai-ku, per ką užpažalyj sėdin-tiems nesimatė nei scenos per „Merry Widow Hats“. Rod: buvo paprašyta nusiimti, bet kai-kurios atsišaukė:

malu-ninkas (A. Zacharevi-čius); kiti, Pranyš, kaminakrė-čio sunas (J. M. Lokaitis), Barborā, Pikliaus š-iminiukė, — (ko-čia), (L. S. Sutkienė), ir Teklytė, Pikliaus duk-tė (M. Horod.ckiūtė), — atliko puėtinai, išskyrus vienā Pet-ronę Pikliaus tarnaitę (M. Damijonaitienę), kuri berei-kalingai ant scenos juokėsi.

Tarpais ir prie vaidinimo operetės, puikiai pritarė dai navimui orchestra po vadovys-te žinomo lietuvių kompozito-rius M. Petrauskos. Po to bu-vo tautiški šokiai: „Aguonė-lė“, „Suktinis“, „Klumpako-jis“ ir kit. Žodžiu sakant, va-karas nusidavė gerai ir publi-ka paliko labai užganėdinta. Publikos buvo apie 500 žmo-nių.

Reikalinga ištarti „Birutei“ širdingas čėiu užu jos darbštu-mą ir pasišventimą visuomenės apšvietai, nes ji dar rengia ant 25 lapkr. lietuviškā vakarā su vaidinimu dvi veiksės kome-dijos „Pabaigtuvės“. Ant 26 gruodžio status ant scenos vei-kaļā „Adomas ir Jieva“ ir ant 2 d. sausio — 1910 m., loš ju-bilėjinį veikalā „Be sumne-nės“ ir vieno akto o-erā „Šie-napjūtė“; iš to matosi, kad „Birutei“ nepailstančiai dar-buojasi; geistina, kad ji ir ant toliaus neperstotų darbuvis ir kaip galima tankiau paren-gtų tokius vakarus, kurie geriausiai žadina mūsų visuome-nę iš amžių snaudulio.
G. B. Raitelis.

Naticoke, Pa.
Lapkr. 9, naktį, prie Au-chenloss anglij kasyklos atsi-tiko baisi nelaimė. Nežinia iš kokios priežasties sprogo ga-zai ir užberė 19 darbininkų. Ikiolai išimta 9 lavonai, o dešimties dar trūksta. Tarpe išimtyjų negyvelių pažinta šie darbininkai (keletas lietu-viškų pavardzių): J. Dixon, Antanas Prakapas, J. Gilling-hast, Gustave Brockis (Barau-kis?), Stasis Pitkansas, Anta-nas Kašinski s, Kazys Barsar-kis, Jonas Setelskis ir F. Ma-chan.

Atėjo prie kasyklų čielas bur s gelbėtojų, bet čielā dvi dešimts jų apgeibo nuo dujų.

Wilkes Barre, Pa.
Lapkričio 5 d. Scrantono „Teatrališkas Klubas“ sulošė čionai „Audra Gludroje“. Vaidinimas gerai nusisekė. Tik apie mūsų publikā, ypač mo-terėles reiktų kas tokio pasaky-t, kurių daugelis patingejo skrybeles nusiimti lošimo lai-ku, per ką užpažalyj sėdin-tiems nesimatė nei scenos per „Merry Widow Hats“. Rod: buvo paprašyta nusiimti, bet kai-kurios atsišaukė:

„Kam to reik, mes ir bažnyčios nenusiimame“. Moterėlėms atrodo bažnyčia ir teatras, tai vis viena.

85-ta SLA. kuopa nutarė užkviesti į Wilkes Barrę Miką Petrauską su koncertu apie Naujus Metus, ir surengti vieną iš puikiausių vakarų, kokį kada lietuviai čionai turėjo. Surengimui vakarelio išrinkta komitetas: J. S. Vaškevičius, M. Padolskis, J. G. Alenkas ir kiti du. Apie tai, kada bus vakaras, pranešta bus vėliau.

V. Lietuvažis.

Chicago, Ill.

„Pantukų“ streikas. Ant 19-tos Washtaw avenių, žinomoje rubsiuvių šapoje Hart Schaffner Marx, sustreikavo darbininkai dėl to, kad prižiūrėtojai uždraudė nešioti šapą... alų su blėsinaitėmis. Vos-vos „streikerius“ suramino atvažiavęs kompanijos prezidentas, kuris pasakė šapoje prakalbą, kaip yra netinkantis ir nepatogus paprastas vilkti šapon alų. Streikas vienok nepraėjo be pasekmių, nes kompanija prašalino labai gerą dėl darbininkų prižiūrėtoją, p. Wager. Patį darbininkai susijėškojo sau botagą.

M. Činikas.

Stamford, Conn.

Lapkr. 3 d. rado rabe priėmusį lietuvių, Jurgį Egirdą, kuris pora savaitę atgal girtas budamas iš savo namų vienmarškiniu išėjęs ir prapuoletas. Velionis palaidotas ant miesto kapinių, nes prie jokių draugystė nepriėmė. Jis paėjo iš Kauno gub., Josvainių miestelio. Amerikon buvo antrą sykį šimmet atkeliavęs. Lietuvoj palikęs nuo pirmos pačios 3 vaikus ir antrąją pačią. Kas arčiau jūomi interesuojasi, lai kreipiasi šiuo adresu: C. Levanavičius, 195 Ludlow st. Stamford, Conn.

Vietinis.

Troy, N. Y.

Tas miestas gana nemažas Jame randasi daugybė vokiškų fabrikų ir šapų: geležies, marškinių ir kitokių išdarbų. Darbi gerai eina ir lengva kiekvienam gauti darbą; o kada pramoksta darbą, tai ir uždarbis nemenkas, nes čia daugiausiai mokestis nuo stukių.

Miestas apgyventas įvairiausiomis tautomis; gyventojų skaitosi apie 120 tūkstančių, tarpe kurių mažiausiai lietuvių, nes vos kokia 20 šeimynų ir 40 pavienių.

Apšvietimas tarp lietuvių žemai stovi, nes didesnė dalis — žmonės fanatikai, tamsuoliai, tebetiki į viekius prietarus, girtuokliauja. Randa si keletas ir gerai apsišvietusių; skaito knygas ir laikraščius, kurių čia ateina: „Keleivio“ 5 egz., „Lietuvos“ — 4, „Vien. Liet.“ — 2, „Darb. Vilties“ — 1, „Liet. Ukinioko“ — 1, „Dilgelio“ ir „Žmonių Knygyno“ — 1 ir vienas turi pirkęs akciją „Laisva Mintis“. Taip gi, ačiu pasidaravimui J. Danieliaus ir A. Daniuno, susitvėrė iš 12 narių TMD. knopa. Taip gi jau tveriasi ir pašalpinė, Lietuvos Sunų

dr-stė ir manoma greitai laiku sutverti ir SLA. kuopa, prie kurių bus laikoma ir paskaitos. Dabar gi jau mokinais anglišką kalbą ir laiko prakalbas su diskusijomis apie socializmą ir darbininkų buvį Trojaus lietuviai mėgino prikalbėti ir Albany vientaušius, kurių randasi apie 150 ir gyvena susėdijoj, vos per 6 mylias, bet tie atsakė, nes kun. B. Milukaitis įkė kad Trojaus lietuviai yra niekai, tai ir jų darbai niekai. Mat kunigėlis iš Trojaus lietuvių negauna nieko nupešt.

A. Trojietis.

Foxcroft, Maine.

Miestukas — nedidelis, turintis apie 5000 gyventojų. Iš lietuvių pirmiausiai čia apsigyveno Juozas Mičas, apie 20 metų atgal. Dabar čia yra lietuvių 13 šeimynų ir apie 25 vienišiu. 4-rios šeimynos turi savo namus miestelyje, 7-nis šeimynos ir du vienišiai turi savo ukius. Sudejęs į daiktą žemės visi turi 885 akrus; užmoka už ją \$7,925. Gyventojų jie turi: 15 arklių, 34 galvijų, 40 kiaulių, 3 avis. Iš paukščių, nepatyrė. Šitą rudeni jie prikūle 936 bušelių avizų, 50 buš. rugių; bulvių prikašė 5199 bušelius, priegtam visi turėjo gerokai daržovių.

Pas mus ukininkai daugiausiai pinigų padaro iš bulvių; antroj vietoj stovi žiemos uždariai giriose, paskiaus — iš gyvolių. Žemė gana akmenuota, tačiau bulvės gerai auga; vidutiniškai bušelis atneša 18-ka.

Iš draugijų čia yra: 56-ta kuopa SLA. ir TMD. kuopa. Perna buvo susitvėrusi socialistų kuopelė, bet ta paėjo. Iš lietuviškų laikraščių paolina šie: „Vien. Lietuvinikų“, „Lietuva“, „Kova“, „Darb. Viltis“, „Tėvynė“, „Katalikas“, „Keleivis“, „Dilgelis“ ir „Žmonių Knygynas“.

Darbai pas mus eina vidutiniškai. Lietuviai dirba daugiausiai giriose ir ant ukų. Svaiginančių gerimų pas mus nėra, beje ir kazyros taip gi išėjo iš mados. Atliekama laiką praleidžia, — vasarą žuvaldami ant Sebec ežero, o rudens laiku medžioja jurbes, zuikius, sturnas ir briedžius.

Jonas Tumosa.

Plymouth, Pa.

Eksplozija. Lapkričio 6 d. vidudienyje atsitiko skripstų fabrikelyje didelė eksplozija, iš priežasties užsidėgimo parako. Pirmą įvyko plyšimas ant viršutinio angsto; dirbusios merginos, katros galėjo, turėjo šokti per langus; bet apie tris žuvo ugnyje, ir patį fabrikantą Paulą nuvezė ligonbutin. Eksplozija buvo taip didelė, kad net sudrebėjo miesto namai; nuo plyšimo užsidegė fabrikas ir tuoj visas paskendo ugnyje; sudegė ir fabrikanto namas. Bedegant fabrikui, įvyko antras plyšimas, nuo kario baisyai sudrebėjo visi miesto namai.

Brooklyn, N. Y.

Lapkričio 7 d. į krikštynas pas p. P. Visbarą susirinko būrelis svečių, kurie besilinks

mindami užsiminė apie Lietuvos bei politiškių kankinių padėjimą. Tapo sumanyta pakaukuot kankinių sušelpimui; šeiminkui pritariant ir įvyko. Aukavo, bet nevisi; vienas pasigyrė, kad bažnyčioj davęs kunigui 25 c., todėl dabar aukuot nebegalys; kitas ten esantis salioninkas geidė auką apversti ant šulutės (bažnyčios) alaus, bet tas jo sumanymas neperejo. Suaukavo kankiniams \$3.15. Pinigai perduoti „V. L.“ redakcijai (vardai bus kitoj vietoj. R.) Susirinkimas užsibaigė padainavimu Marselietės.

A. Skruzdė.

Vietinės žinios.

— S. L. A. namo pirkimui komisija pereitą nedėlią buvo trečiu kartu susižaviavusi New Yorke, tačiau tas susižavimas da bergždžiu pasilik; komisija tris dienas praverė bejieskodama tinkamas vietas New Yorke ir Brooklyne, bet visgi nerado tokios sulyg visų komisijos narių noro ir sulyg S. L. A. kišenės. Galiausiai komisija išsiskirstė nutarusi vėl susižaviuoti 20 d. gruodžio.

— Pereitos pėnyčios vakarą Taut. Name p. K. Jurgelionis skaitė ilgoką referatą, temoje: „Darbo įstatymai kapitalizmo valstybėse“. Klausytojų sejoje didesnė pusė svetainės. Paskaita užsibaigė apie 11 val. vakare. — p. Jurgelionis, pereitą subatą išvažiavo, regis, į Scranton, o paskui važiavosią Philadelphiajion.

— Mūsų kaimynas „Czas“ praneša, kad kai kurios Brooklyno lietuvių draugystės jau prielankiai atsiliepę ir ketina prisidėti prie rengiamo Grunvaldos mušio apvaikščiojimo ateinančiais metais. Kun. Varnagiris taip gi davęs žodį, kad parapijines draugystes prie to paraginsias. Rusinai irgi pradeda žadinties.

— Brooklyno krasos stotyje A. pačtoriai tarpe siuntinių surado keturias blėsnėles, pilnas maziukių gyvataičių, kurios adresuota kokiai tai Mrs Streeter, 1325 Flushing ave. Pasirodė, pačtorių nežinoma, ar galima tokie dalykai krasa siuntinėt. Todėl telefonuota Vašingtonan. Bet iš ten atsakymo nesulaukė. Matomai rausiasi po įstatymų knygas.

— New Yorke Republikonų Klubas pereitą nedėlią surengė svetimtaučių laikraščių pardavinėtojų sąjungai pietus. Buvo sukviesti iš visos Amerikos atstovai, nuo 27 kalbų laikraščių pardavinėtojų. Ar buvo kas iš lietuvių, nežinia, nes pakol kas da nesigirdėt, kad lietuviai pardavinėtojai į tą sąjungą prigulėtu. O laikas butų!

— New Yorke ir Brooklyno policija susekė dvi naujos rūšies plėšikų bandas. Viena vadinasai „Arseniko Klubas“, kita — „King Twist“. Jie siuntinėja karietų savininkams laiškus reikalaujami pinigų, o neduodantiems nuauodija

arklius. Viena dalis plėšikų darbuojasi New Yorke, kita — Brooklyno dalyje, Brownvillėj. Trijų pastarųjų mėnesių laiku jie taip surinkę sau doleris iki \$10,000 ir nunnodiję 500 arklių. Pereiton miesto seimo sesijon assemblymanas Mark Goldberg buvo įnešęs billių, kad sutremti plėšikus, todėl šiandėl jis gavo nuo „Arseniko Klubo“ gramojančių laišką, kad jis kitų rinkimų nebesulauksias.

— Dirbama proektas perbudavoti Senąjį Tiltą, praplečiant ant jo 8-nias gelžkelio linijas. Darbas užimsias 2-jus metus.

— Pereituose miesto rinkimose socialistų partijos balsai dikėiai nupuolo (gavo 10116, o prezidentą renkant už Debsą buvo paduota apie 25000). Visi socialistų kandidatai per šiuos rinkimus išsikaštavę \$89, tuom tarpu vienas republikonų kandidatas ant majoro išleidęs \$4,725. Matomai, pinigai politikoje da lošia rolei.

— Paskutinę savaitę netikėtai pakilo pieno kaina ir kvorta daėjo iki 9 centų. Paėjo gandas, kad Borden kompanija, kuri daugiausiai po apylinkes pristatydavo pieno, sujungusi po savim mažesnes pieno pramonijas, todėl dabar nebeturėsianti sau pavojingų konkurentų ir prispausianti visuomenę. Nuo 1 sausio (January) buvo sakoma pieno kvorta norėję pakelti iki 10 c., o sviesto svarą — iki 50 c. Ačiu energiška agitacijai dienraščio „World“, visuomenėje pakilo rustus protestai ir sakoma, kad šita Borden konspiracija pakrikianti, o pienas vėl ateisias iki 8 c. už kvortą.

— Lietuvių rubsiuvių delegatas p. J. J. Kulis (103 Grand str.) prašo mums pranešti, kad pereitame „V. L.“ num. tilpės pareikalavimas siuvejų į p. Plinkos dirbtuvę, New Yorke, turi buti žinomas darbininkams iš kitos pusės. Tenai dabar einasi streikas, todėl ten reikalaujami streiklaužiai.

— Pereitą savaitę, ant 152 Columbia str., Brooklyne, užsidegė celluloido šukų dirbtuvė ir ugnyje praužo 10 darbininkų, daugiausiai italų. Priežastis gaisro aiškinama, buk kas ten numetęs ant aslos degantį cigaretę. Darbininkai nebegalėjo išsigelbėti, nes ugnis apsiatė visas išėigas, o langai buvo geležies štangomis išpinti.

Šviesos Draugystės

Paroda, Waterburyje.

Paroda prasidės lapkr. 22 d. ir trauksis iki 27 d. lapkr. Pirmą vakarą bus apvaikščiojimas po didesnes miestų gatves. Kiek dabar yra žinoma, apsiėmė dalyvauti parodoje šios vietinės draugystės: D. L. K. Gedemino, Lietuvos Sunų, Lietuvos Brolių, Moterų draugija „Ruta“, SLA. 11-ta kuopa (kuri neš SLA. vėliavą), šv. Juozapo, šv. Stanislovo.

Minėtų draugystė yra pasamdyla keturios kapelijos (benai) Po parodai, svetainėje bus prakalbos. Antrą ir trečią vakarą bus išstatymas daiktų. Ketvirtą vakarą bus šokiai ir lakiojanti krasa. Penktą — teatras; vaidins „Vaito piršlystė“, kurią sulos teatrališka draugyste „Aidas“. Seštą vakarą — užbaigimas parodos, išdalinimas dovanų (prizų) ir tt.

Daiktų iki šiam laikui randasi jau apie 90, įvairių išdirbinių (neskaitant „Rutos“ ir „Aido“). Daugiausiai yra paveikslų (apie 45).

Vietiniai išstatytojai daugiausiai prisizadėjo priduoti daiktus apie 18 d. lapkr.; todėl tikimos turėti dasyk paminteto skaitliaus. Skyrių parodoje yra šie: piešimo, mezgimo, siuvimo, medžio ir geležies išdirbinių bei literatūros skyrius.

Publika bus įleidžiama ant šių išlygų: perkant tikieta ant visų vakarų — kainuos 60 c.; už vieną vakarą — 15 c.

Platesnis pranešimas bus po parodai.

M. Brazauskas.

Cesare Lombroso.

Ne-enai Turine, Italijoje, pasimirė vienas iš didelių pasaulio vyrų — Cesare Lombroso (gimė Veronoj, 1836 m.; mirė spalį 19, š. m.). Jis pravedė draugijos mokuluoase naują srovę — kriminališką antropologiją. Jo teorija buvo, kad kriminalistai (piktadejai) tokiais jau gimsta, o ne pasidaro begyvendami; kad žmogų prie piktadejystės traukia ne aplinkybės, bet įgimtos ypatybės. Per daugelį metų Lombroso kasdieną po 3 valandas prabudavo Turino kalėjime, kur studijavo kalinius, matavo jų kuno sądejmą, darė išvadziojimus, suvedė nuo dešėtkų iki tūkstančių savo patyrimų — tvėrė naują žmogaus palinkimų išmatavimo mokslą. Rado pas kiekvieną kalinį kokią-nors kunišką ydą, kurios gerai apsigimęs žmogus neturi. Tas mokslas — kriminališka antropologija — pabriezta linija. Vienoj jos pusėj stovi žmonės gerai apsigimę, turi normališką mierą visų savo kuno dalių — kiaušo, ausių, nosies, burnos, sanarių. Tos pusės žmonės labai retai papuola į piktadejų tarpą. Kitojoj pusėj eina visa eilia, didelė eilia žmonių su įvairiais prigimtais kuno nedatekliais. Iš tų didžiausis skaičius pasilieka privertais ir neprivertais prasiten-gelialis.

Anot Lombroso ir jo teorijos šalininkų, kurių yra daugybė, jeigu dabar ateitų žmonijon anas gražiausias jaunikaitis, pasakiškasis Belvederio Apollinas, tai jis nūstebintų pasaulį netik savo kuno gražumu, bet ir dorumu. Delto, kad jis gražus, reiškia — sveikas. Pas jį nerastų sau vietos jokia nuodėmė, nes visos jo kuno dalys harmoniškai išpletotos. Lombroso kriminališka antropologija mokina, kad žmogus delto tampa koku-nors nedoreliu, jog pas jį stoka

harmonijos, stoka normališko išsiplėtojimo. O jau sykį negerai išpletotas kunas, tai jame bus taip varžomas ir protas. Kas tai protas? Juk mokslas sako, kad tai-pat materijališkias daiktas, taigi kuno dalis.

Patsai gi Lombroso vienok buvo taip-pat menko sudėjimo, susitraukęs vyrukas, bet visuomet mandagus ir pasiryžęs narsiai apginti savo teoriją. Jis drįso ne vien prieš visuomenę, bet ir prieš valdžias savo pėtį įremti. Priimena epizodas, kada jis 1879 m. pradėjo savo lekcijas. Tulas italas, vardu Passananti, strumiamas savo ligotos vaidintuvės, pasikėsino nužudyti karalių Humbertą Neapoliuje. Gatvinė gauja įtužo ant Passananti ir šaukė: „Užmušt reikią jis!“ Valdžia vėl uždainavo: „O, ne! neužtenka užmušt: mes jį įdėsim visam gyvenimui kalėjiman!“ Štai netikėtai viršum tų šukavimų atsiliepė silpno tuomet žmogelio, Lombroso, protestas: „Ne! jus jį nusiųskite prieglaudon, nes jis — beprotis.“ Valdžia ir didžiama visuomenės Lombroso suniekino; sukviėtė taip vadinamus ekspertus, kurie veik vienbalsiai pripažino, kad Passananti esąs pilnai sveikas, taigi turįs but atsakomybėj už savo darbą.

Lombroso gi stovėjo ant savo, kad anas nėra už save atsakantis ir kad anas turi but taisomas, o ne baudžiamas. Jis tvirtino, kad Passananti serga manija, vadinama folie de persecution (pamišimu, jog jį persekioja), jis turi haliucinacijas, kad jam kiekvienas yra priešium. Bet niekas tuomet Lombroso neklausė. Kiauriai per visą Italiją jis buvo apšauktas tiesdarybės nepriete-lium Galiausiai Passananti buvo įmestas į požeminį kalėjimą. Tik po trylikai metų alienistai (protatyriai) jį išegzaminavo ir atrado, kad Passananti esama bepročio — ir tada perkėlė jį į sumišėlių namą. Tik po 13 metų Lombroso žodis praakino visuomenės prietaringas pažiuras ir atidengė teisybę!..

Lombroso buvo psichiatrijos profesorium, ir per daugelį metų prie Turino universiteto gydė sergančius ant proto. Jo mokliški veikalai tapo perdėti į šešias kalbas. Paskutiniu savo gyvenimo laiku Lombroso buvo užsižingeidavęs spiritualizmu ir padarė keletą labai svarbių tos da nežinomos mokslo šakos ištyrimų, dalyvaudamas seansuose garsingosios Neapolio mediumės, Eusapijos Palladino, kuri šią savaitę, mokslo vyrų kviečiama, atkeliavo Amerikon.

Nebe tie laikai.

(Monologas).

(Miestasargis veda už apykalės laikydamas keletą metų amžiaus vaikuką, laikraščio pardavinėtoją.) — Na, pakliuvai tu man, bra... bus bėda! Užsinorėjai laikraščius pardavinėti, maistą gatvėse nešioti. O leidimą ar turi? numerį turi? a? (Vaikinas verčia). Ko staugi, prakeiktasai! Ai tau geruoju sakau: padlec,

nedrįsk rekti, ni!... ni!... Aiktarsi dar, tai už ardyma visuomenės ramumo, tuoj protokola sustatysiu. Vis tiek porą savaičių šaltoj patupėsi, bet jei pasipriešins valdžiai, dar blogiau gali būti. Kalejimas pasisūsiu!... ten jau žinos, kaip su tavim apsieiti. Gaila, kad karo-lauko teismų nebėra, tai visus jus su laikraščiais atiduočiau karo-lauko teisman, jis jau savai apsieitų su jumis... vienas, du, trys... (rado kartuves) ir užbaigta puota, o paskiau rekkad nekaltas ar nepilnametis — nieko negelbės. (Vaikinas verkia). Tu ir vel pradėdį staugti! Nu, brat, nuraminsiu aš tave nuovadoje. Dabar gi parodyk, koki čia pas tave laikraščiai? (Išima iš vaikino tarbėlės laikraščių punda). Tai vis tik kuniginiai laikraščiai? O „Lietuvos Žinias“ ir „Lietuvos Ukinišką“ turi? A? Net baisu, kiek tų laikraščių Lietuvoje priviso... tiesiog, kaip grybų po lietais. Ir kam tas reikalinga? Delto tiktai, kad mes, policija, vargtume. Štai... (rodydamas vaikina) mažus biesus gaudytume, pas-kui juos begiotumėm, konfiskuotumėm. Neduok Dieve, koks mūsų, policistų, likimas! Sako: dabar policija viską gali, ji ir pelną turi ir jos visi bijosi. Niekai! Neteisybė! Mės, policija, nieko dabar ne reikiama. Štai, kas nors iš žmonių nuovadon nuvesti, na, ten... sprandan ar pakaušin su drošti — tai ir viskas. Pa-galios tik dirbame tai, ką „ochrana“ liepia. O ir pelnas šiandien — tik juokai!... Seniau budavo, išėisi gatvėn, tai rubliai tau ant akmenų kaip grybai auga, o dabar, nors akmenis iš gatvės plėšk, nieko neuždirbsi.

Budavo „ok olodočnas“ koks — policijos prižiūrėtojas, kai juos dabar lietuviškai vadina — pinigų priūruko. Neis gi jis pas žydą ir nemokės didelį palukaną!

Eina jis prie pirmųjų gerų namų ir skambina pas kiemsargį. Na, išbėgs tuojaus kiemsargis, nusims prieš jį kepurę ir žemai galvą nulenks. — Pas jus čia nešvaru — sušunka prižiūrėtojas.

— Prašau gerbiamojo viršainiko mylistos, jokie nešvarumo čia nėra, o šitos sąslavos, ką sušluota prie vartų, tai tik delto jos čia guli, kad ką tik savo „bobą“ plėkiau, nes, kad ją šimt'š pykpių, visai neklauso manęs ir negerbia vyro valdžios.

— Man vistiek, bet nešvarumas visgi yra. Kur „chozaina“? — Tai, taip sakant, namų savininkas? — Nugį. Ar aš tau chiniskai sakau? a? — Jis, ponas viršaininke, ne Chiniskis, jis Juodakis. — Ak tu, kvaili! Pašauk jį!

Ateina savininkas, ir norjis didžiausį namą Vilniuje turėtu, bijosi policijos, mandagiai apsieina ir viršaininku mūsų visuomenės, kaip tarnavusių gudiškai valdžiai; aš privers-tinai turin pasakyt tiesą apie save, ir viešai užprotestuoju

— Atsiprašau Tamistos, ma no namuose yra kanalizacija... ir aš ir kiemsargis prižiurime, kad niekas kieme nešvarumų nedarytu. Pažiūrėk tik Tamista kaip švaru... nieko ponas nerasi.

— Ne tame dalykas, bet jums reikia namas perdažyti. — Ponas viršaininke! Pernai dažytas... žiurėk, pone, kaip baltas... Jis yra baltas, kaip pats angelas.

— Ne jums apie angelus spresti, tai policijos darbas. Jūs gi, pone, žiurėkite, ten ties balkonu dvi žymės. Jūs tuojaus perdažykite namą, nes priešingai turėsite bausmę užmokėti.

— Ai!... ai!... pone viršaininke! Visas namas perdažyti... pernai tik dažytas.

Čia namų savininkas susipranta ir ištraukia kai-ką iš kišenės.

— Pone viršaininke — sako ir ranką spaudžia — maž gali ma dar šiemet apsieiti be dažymo?

— Na, kas man su jumis daryti! — sako prižiūrėtojas — tegul jau ir taip bus, tik kitais metais kad butinai butų perdažyta.

— Bus jau, pone, bus. O šitos pilkos žymės užlopyti? — Tegul jau pasilieka taip! Kad tai būtų raudonos, tai kitas dalykas, bet pilkos niekam nekenkia.

— Štai, kaip seniau pas mus buvo!

O šiandien?

Ateis toks prižiūrėtojas pas namų savininką ir lieps namus perdažyti, tai tas jam akys nusisūpsos, o paskui pradės bėgti, kad toki tai streikai būvo, o toki dar bus ir pradėdį „bazyties“, kad nei rublio neturi, nes jam visus anarchis-tai atėmė. Ir kas su tokiu daryti? Nubausti? Jis tokį tau

štybelį iškirs, kad bent tris metus tūsysies su juo ir nieko negausi iš jo, nors nuosavius namus turi. Nemandagiai su juo apsieiti? tai jis dar pasi-skųs ant tavęs ir koją tau pakaiš. Ir taip galų-gale nusipjauni ir eini gatvėn su vaikinu su laikraščiais gaudyti, štai kaip aš šitą. (Dairosi ir pa-stebi, kad jau vaikino nėra)

O kur gi jis? Pabėgo, šuns koja, ir visus laikraščius nusinešė. (Pakelia nuo žemės laikraščio numerį). Tik „Kovo“ numerį paliko. Tai bes-tija! O „bazijos“, kad tik legališkus laikraščius parda-vinėja. Jieškok dabar juo kaip akmenis vandenyje, o jei ir rastum jį, tai ką iš jo paimsi? Iš namų savininko neišspausi šiandien rublinės, o iš tokio, tai ir verdinęs nebūs. Toks tai mūsų, policistų, likimas!

Musteikis.

Laiškai in Redakcija.

Gerbiamoji Redakcija: — Malonėkite patalpinti šį mano-paaiškinimą. Pereitam num. (44) „V. L.“ J. Neniū perstato mane akyse plačio visuomenės, kaipo tarnavusių gudiškai valdžiai; aš privers-tinai turin pasakyt tiesą apie save, ir viešai užprotestuoju

ant J. N. tokių darodimų.

Kad jokio vyro n-turėjau, tai šiame nurodau liudininkus. Štai jie: Šimonių, Kauno gub., mokytojas, Julijonas Greimas ir daugelis Kupiškio gyventojų, nes prieš apleidimą Lietuvos (1906-07 m.) gyvenau prie brolio, kuris užėmė vietą mokytojo (Juozas Tvardauskas) Kupiškio miestelyje. Norintieji gali nurašyti laišką i augščiaui minėtoms vietoms, iš kur tikiu gaus atsakymą.

Kaslink prigautų vaikinių visgi neaišku, nes iš jų nei vienas neatsiliepė, išskiriant J. Neniū, kuris save persistato, kaipo buvęs prigautu. Bet kokiu budu, ar kad po pažinimui ypatškai ne likau jo motere? Juk žmogaus tiesos užgina daryti prievartą, jei kas kam ne-tinka. O jei J. Neniū nu skriaudžia pinigiskai, ar tai lešomis kelionei ar pragyveni-mu pas jį Wilkes Barreje, tai dalykas ypatiskas.

Kaslink padavimo pajies-kojimų ne tikra pavarde, ne-laikau to už didelę nuodėmę, nes visokių atsišaukia, todėl neištirus su kuom turi rei-kałą, kam reikia paduoti savo pavarde? Nors tiesą turin pasakyt, kad visgi perdaug J. Neniū pavardžių man duoda, nurodydamas net liu-dininkus: M. Padolskį ir ki-tus, taipgi jų moteris. Ką jie gali liudyt, kad per dienas dirbdavo, o jų moteris rašto nepažįsta; tai tik tokie liudi-ninkai. — Užbaigdama šį pa-aiškinimą perstatau akyse vi-suomenės J. Neniū, kaipo daug pramanytoją ant manęs. Jei šito paaiškinimo nebus ga-na, nurodysiu da aiškiau, pra-eities gyvenimo vietas Lietu-voje, nuo gimimo lig šiai dienai, kad nelikčiau visuomenės ak-tyse taip sunkiai apšmeizta.

Pasilieku su pagarba

A. Tvardauskytė.

Redakcijos pastaba.

Ne iš p. Neniū nei iš p. Tvardauskytės — Michailiutės pa-aiškinimų galima persitiktinti, katro jų teisybė, nor-vardan žmoniškumo liuosai lei-dome vienam ir kitam savo žodį pasakyt. Bet kad jiedu to nemokėjo ikišiolai padaryt, tai mūsų pareiga vistiek užsi-baigti ir su šiuomi laišku už-darome šitam incidentui savo skiltis.

Baliai.

Paterson, N. J. Sveto Kazimiero Dr-stės didelis aštuntas metinis ba-lius atsisbus seredoj 24 d. lapkričio (November) „Helvetia“ svetainėje, 54 & 59 Van Houten str. Prasidės 7:30 vakare ir trauksis iki vėlybai nakčiai. Pulkis muzikantai rės vi-sokius šokius. Kviesčiame visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir apylinkių, kuoskaitlingiausiai atsi-lankyti. Įėjimas tik 25 c. Nuosir-džiai užkviečia

Komitetas.

Didelis 19-tas met. balius.

Brooklyno Sv. Kazimiero dr-stės atsisbus 27 d. lapkričio, subatoj, Taut. Namu salėje, 101 Grand str. Prasidės 7:30 vakare. Įžanga: vy-rams 25 c., moterims, merginoms ir draugystėms in corpore — 15 c.

15 dolerių dovanų gaus, kas su-areštus pabėgusį su pinigais Jurgį Kloida, ir prišius man jo paveikla. Jis čionai gimęs lietuvis, turis tėvus Sorantone, Pa., buvęs 3 metus juri-ninkų kareivijoje. Vyras 6 pedų augščio, geltonų plaukų, mėlynų akių, kokių dvidešimt aštuonių metų senumo. P. Micknus, Rochler, New Mexico.

KALBOS DALYKAI.

Kai-kurių žodžių reikšmė.

(Iš „VADOVAS“ No. 15.)

Saisyti — obowiazyciac — „priimtos do-vanos žmogų saisto“ („accepta dona obligant“ — žmonių priezodis, užrašytas vysk. Barono).

Saistomieji istatymai — obowiazujace postanawienia; saistomasis dėsniš — prawo obowiazujace — „lex obligatoria“.

Isaisyti — zobowiazyciac, zabowiazac — „jis savo sunų įsaisitė kas mėnuo rašineti laišką“.

Isaistas, o — zobowiazanie się, rus. obia-zatel'stvo.

Isaidos, u — rozchód.

Pajamos, u — przychód (Jabl. Bug. Šlap).

Pajamblys, i — wosprimčivij, pojętny.

Gabus, i kam — zdolny do czego — „vi-si jo vaikai gabūs mokslui, bet muzikai nei vienas; jis gabūs aritmetikos uždaviniams dary-ti“ (J. B. Š.).

Lytiš, ies — 1) forma — „arklys gražios lyties; kedės gražios lyties“; 2) plec; 3) kra.

Teisybės (ne teisių), kareivijos (ne karo), vidaus dalyky, užsienio dalyky, ukio dalyky, žmonių švietimo (ne apšvietos, ne apšvietimo), prekybos ir pramonijos, ciosoriaus dvaro mi-nisteris — minister sprawiedliwosci, wojny, spraw weonętrznich, spraw zagranicznych, rolnictwa, oswiaty, handlu i przemyslu, dworu cesarskiego (J. B. Š.).

Vikšras, o — gąsienica.

Perauga, os — poczwarka, rus. kukolka (Buga).

Santaryba, os — sobór, concilium (J. B. Š.).

Padava, os — tradycja, rus. predanie (J. B. Š.).

Svambalas, o — pion, rus. otvies (Buga).

Liemenė, es — kamizelka (Jaunius).

Kušlas, a — krótkowidz (Prienu par.).

Vaidzus, i arba įvaidzus — z bujną wy-obraznią, imaginacyjną; 2) obrazowy, rus. kar-tinnyj, nagliadnyj.

Vaidzumas arba įvaidzumas — 1) wy-obraznia — „žmogaus vaidzumas yra jo dvasios gabumas“ (J. B. Š.); „jis savo įvaidzumų vi-sus pereina“; 2) obrazowosc — „jo raštų vaidzumas visiems patinka“.

Vaidzinti arba įvaidzinti ką — przedsta-wiac co obrazowo (J. B. Š.).

Įvaidzinti ką — przedstawic co sobie, wyobrazic (Jabl. Bug. Šlap).

Įvaidzas, o — wyobrazenie — „jis apie tą daiktą jokio įvaidzo neturi“.

Vaidinti — pokazywac, przedstawiac co — vaidinti komediją dramą.

Vaidinties — 1) pokazywac się, przedsta-wiac się — „tuose namuose vaidinasi“; 2) po-pisywac się — „jis vaidinasi savo iškalba“ (Dauk. Jaun.).

Vaidintuvė — vi-ta, kur rodoma, teatr, bet ne wyobrazenia, kaip daugelio ligšiol klaidin-gai vartojama — (slg. virtuvė, spaustuvė).

Veigžlus, i — wyraźny, jasny — „neveig-žliai rašai, neveigžlus akiniai (akulioriai), veig-žli vieta“.

Vaiskus, i arba įvaiskus, i — jasny, pe-ten žyčia — „vaikinas vaiskaus (įvaiskaus) vei-do“.

Teikti — proponowac, rus. predlagat, — „jis teikia man savo darbą“; teikinyš, io — rzecz proponowana.

Darbuotojas, o — pracownik, rus. truze-nik (slg. sapnuotojas).

Visuomeninkas, o — spolecznik (slg. malu-ninkas, vargoninkas, negi malunininkas, var-gonininkas) (J. B. Š.).

Nemokšas, o, arba nemokėla, os — nieuk. Kroutuvė, es — lawka.

Sankrova, os, — sklad, rus. magazin.

Klausinėjimas, o — popyt, rus. sproš, — „šiemet žasų niekas neklausinėja“.

Paklausimas, o — zapytanie, rus. zapros.

Sudėtis, ies — sklad, rus. sostav, — „drau-gijos sudėtis“ (Jabl. Bug. Šlap).

Nuovoka, os — pojęcie — „jo raštuose gra-zumo nuovokos nei su žiburiu nerasi“.

Svokva, os — pojęcie, mysl, idea — laiko svokva, darbo svokva, Dievo svokva.

Žaliukas — sveikas, jannas, tvirtas vaiki-nas arba vyras.

Vakūtas — tinginys, išdykėlis.

Posaliukas (šuo) — kuris iš pasalų kan-da.

Viennešys, io, vienstypis, io, viengungis, io — czlowiek niezomaty, rus. chotostiak.

Rašinys, io — wypracowanie, rus. sočine-nie.

Dailė, es — sztuka, rus. chudožestvo; dai-lininkas, o — artysta, rus. chudožnik.

Menas, o — sztuka, kunszt, rus. iskustvo.

Išimtis, ies — wyjątek, rus. isključenje.

Plėsti, plėsti — rozszerzac, rozwijac — „tas darbas žmogaus proto neplėčia“.

Plėsti, plėsti — rozszerzac się, rozwijac się — „žmogaus protas savaimi neplėsta“.

Plotėti — rozszerzac się, rozwijac się — „viena žiema jo protas nedaug tepaplotėjo“.

Plotėti — rozciagac, rozwijac rzecz jaką — „išplėtok kailį ant kaidžiaučio; ko čia goli, kaip karvė, išsiplėtoję“.

Platoti — rozwijac jaką rzecz skompliko-waną — „išplėtok škepėtą; jo protas jau visai išsiplatoto“; išplatotas žmogus — „czlowiek roz-winiety; proto platojimas (plėtimas) — rozwi-nanie umyslu“ (J. B. Š.).

Kun. J. Laukaitis.

EPIGRAMAI.

Kada speigas ir šala, Tai nesėdėk, tik eik. Ir kalvis kuomet kala — Nekala, jei ko nereik.

Tikrybę norint pamatyti: Dang reikia griaut' ir daug ardyti.

Jei tik tiesos keliu nežengsi, Tiesos gi, — niekad' nenorėk. Jei laivo šiandien neprirengsi, Žinai — rytoj — namie gulėk.

Patarimas desperatui.

Jei ištikrųjų rengies pasiskandyti, Bet vis bijai vandens šaltumo, Ir da geriau ikišiol nestengi sumastyti, — Tai lietui lįjant prasižok, Po kiauru stogu atsistok: Bus gana šlapumof!..

Menkutis.

Kritika ir bibliografija.

„Tėvynės Laukuose“. A p s a k ų r i n k i n y s. Parašė Jovaras. „Z m o n i ų K n y g y n o“ išleidimas No. 3.

Naujas mūsų beletristikos rašliavojo žie-das. Jovaras, kaip žinome, moka piešti gyve-nimą, nors jo eilėse daugiau gyvumo, kurio ta-čiaus netruksta ir prozoje. Paeinės knygtė skaitai ir negali atsigėrėti. Prieš akis atsidaro pilkas, paprastas, kasdieninis gyvenimas: skur-das, nelaimės, tamsa ir bailumas...

Pirmoje aysakaitėje „Tėvynės Laukuo-se“ autorius rašo: „... Kada pilkas vieversys dar tebe miegojo, kada rytas berė šaltąsias ras-sas, aš keliauvu akmenpotaus keliukais, o jau prie to, kurs bausis, piktas, stengiaus jam įtik-ti visomis įjėgomis“. Taip, Rusijoje ir Lietu-voje visi stengiasi įtikti „baisiam“; nes jeigu ne-įtiktu, tai „baisusis“ prarytu... Antrame vai-zdelyje autorius atsiduria jau drėgname kalėji-me. Jis neitiko „baisiam“. Su širdies skaus-mu jis apverkia nelemtąjį likimą. Niekas jau jam nemalonu; visi jį apleido, tik vienas vėjas dar kalbasi su juom... Jis šaukia pagelbos sesės lietuvaitei. Bet... ir ta neateina...

Jis atsimena esąs kalėjime, kur niekas jo ne-atlankys, apart valdžios tarnų. Ir su širdies skausmu atsako pats sau: — „Broliai — artojai manęs nesupranta, kad kenčiu — jie nežino... Gal jau jų nematysiu... Šieno nebeįjaisi-me, dalgio nevaliosime...“ Kiek čia širdį sujindinančių jaunųjų! Rodos atsiduri ten to-li, už plataus banguojančio okeano —

ten, kur liudnai šlama šimtmetinės gijos, kur banguoja javais apėti laukai, kur sraunus upeliai mutuliuodams bėga juron... Ten kur nakties tamsoje ilsi skurdžiai — artojai, kur retkarčiais suloja namų sargas šuo — ten rodos, drange su autoriumi, viską jauti ir matyti... Vaizdelyje „Kodėl čia tavęs nėra?“ jauna lietuvaitė, trokštanti šviesos, klausia vis savęs: brolyti, kodėl čia tavęs nėra? Ji jo vis ilgis ir laukia... „Vakarais sėdus pamiškėj, prie krumų. Ošia vėjelis, šlama lapeliai, o mano mintis toli lakioja. Malonus brolyti, ar mane atjauti... Ar jauti tą meilę, kuria tave myliu. Neišėina iš minties tie tavo žodžiai, kuriuos man sakei, kad niekam netarnausim, visi busim lygūs, dirbsime kasdieną patį sau, dirbsime išvieno naudai visų darbo žmonių, visi žemės vaisiais naudosisimės, visi galeim mokslus įgyti ir visa pasaulė bus mūsų. Bučiau laiminga, kad galėčiau apie tą šnekėtis. Brolyti, tavo balo negirdžiu, aplinkui tyku, tik tai varlės kurkia, parpliai parpia ir ten toli so džiaus šunįs loja, o tavęs nesulaukiu... Kodėl čia tavęs nėra?...”

Knygotė verta kuodaugiau įduoti į rankas mūsų prastiems žmoneliams, kurių jausmai ir protas atbuko beskaitant „Peklos knygas“, „Istorijas apie velnius ir raganas“ ir kitokias mūsų literatūrą užtvinusias sąslavas.

Gaila tik, kad autorius ne švengė kai kurių nebeatsakančių mūsų laikui ir grynai lietuviškai kalbai žodžių: „spaviedninkas“, „pakulta“, „nebegriešysiu“, „dušia“, „monija“ ir tt. Bet toji klaida neužkenkia pačiam knygeles turiniui.

S. Strazdas.

Kaip civilizuoti žmones prastoja sveikata.

Zinomas rašytojas ir psichologas, Dr. Orison Sweet Marden štai kaip atsako ant mūsų uždėto antgalvio.

Sveikatą prastoja visi tie, kurie bando su taupoti laiką per pietus, skirdami pavalgymui 10-15 minučių, ir tuom tarpu nuolat užimti galvosukiais apie darbą ir užsiėmimus.

Tie, kurie mažai išėina kasdien į šviežią orą. Jie nežino, kad vilyčios lankas — ergo, žmogaus protas, nuolatos įtemptas netenka mįklumo ir tamprumo.

Tie fiziškai bankrutina, kurie daugiau kasdien sunaudoja savo spēkų, negu jiems prigimtis suteikia.

Tie, kurie nenuman, kad reikia kasdien kunas pamankštyti, o protui duoti užtektinai atsikvėpti.

Tie, kurie nori paversti naktį į dieną, kurie labai margą ir jautrų gyvenimą veda.

Tie, kurie gamtos rėdą pas save nori saviškai pakreipti ir daugiau išimti iš savo kuno bankos, negu įdeda; jų pasekmė — fiziškai bankrutas.

Tie, kurie nuolat skubina, rupinasi, kremtasi, sielojasi, veržiasi ir nori kuotoliausiai nužengt.

Tie, kurie sugadina savo viduriuose valgio virškinimą persivalgydami, valgydami daug įvairių gardesiu, kimšte sukimšdami savo maistą.

Tie, kurie perdaug rimtisi žiuri į save ir savo gyvenimą, mažai tejuokuoja mažai tenori pažaišt.

Tie, kurie tampa „daktarų vergais“ ir visokius patentuotus vaistus priima sau už die vaitį.

Tie, kurie visuomet mąsto apie save, nagrinėja save, vis lakinėja sau busiančių nelaimių, vis įieško ženklų negeriams dėl savęs atsitikimams, išsvajoja savo omėnyje, buk jiems prisimeta įvairios ligos.

Tie, kurie nepritaiko sau atakančio valgio prie savo darbo. Dirbantys protiškai ir sėdomis valgo sunkų raumeningą maistą, kaip va mėsa.

Tie, kurie nevaldo savo karšto upo, pavydo, saumylybės, nuolatos kitus kritikuoja, peikia, rugoja ir tuomi nuodija savo kraują ir smegenis.

Q. Z.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

Maksim Gorkij.

o jam peršovė koją ir perkėlė galvą... Visus užmušė, visus sužeidė, korikai prakeikti, kad jie užmigti negalėtų nei poilsio neragautų, kad juos sąžinė sudraskytų, kad juos kraujas užsmaugtų, velnius...

Žodžiai ir ašaros tekėjo verdančiomis srovėmis, ji piktai ir be vilties čypė, draskė nagais krutinę ir pečius, apsidraskiusi, menka pargriuvo ant lovos ir, įspaudusi galvą į prieglavę, sudejavo ir sudrebėjo.

— Dėdė jai iš ten parašė, — sakė vyrėja, be pertukio bėginėdama po virtuvę nuo kakalio pas stalo, ir atgal. — Ką rašo! Visa mūsų gatvė skaito dabar tą laišką... niekas negali suprasti! Ejo žmonės su šventųjų paveikslais, su švenčiausioju, popai buvo — viskas krikščioniškai... Ejo pas carą jie, caras, sako, tėvas — norėjo prašyti sumažinti vyriausybę; mes negalim, sako, gyventi dėlei tokio vyriausybės daugumo, ir mokesčių neištenka algų išmokėjimui, ir vargina jie mumis begalo, ką nori, tą ir lupa... Dorai ir atvirai pas juos buvo viskas, ruošėsi jie ant to ilgai, visą mėnesį, ir visa policija žinojo... ir nekludė... Nuėjo, eina, ir staiga — emė į juos šaudyti! Apstojo iš visų pusių, ir šaudė, ir kapoja, ir arkliais mudo — visus, ir mažus ir kūdikius... Dvi dieni žudė, tu pamislyk. Kas gi tai! Reiškia nebereikia daugiau žmonių, reiškia — išnaukinti juos nutarta, a!

Jos aštrus, nemalonus balsas nusileido iki pašnabzdai, ir girdėjosi, kaip rėksmingai čirškia taukai ant krosnies, piktai burbia verdas vanduo katilė, kurčiai kaukia ugnis ir dejuoja Maša. Jevsiejus jautėsi priverstas atsakyti ant aštrių vyrėjos klausimų, jis norėjo nuraminti Mašą, todėl atsargiai atsikosėjęs, tarė nei į vieną iš jų nežiūrėdamas:

— Sako — japonai tą padarę...

— Ta-ai! — ironiškai sušuko vyrėja. — Štai, štai, — japonai, žinoma! Žinoma mes, kokie čia japonai, — savi jie, namiškiai! Ponas mums aiškino, kas jie per vieni, taip! Pasakyk tu mano broliui apie japonus, jis taip gi žino, kaip jie vadinas. Nieksai, ne japonai...

Iš Melnikovo pasakojimų Jevsiejus žinojo, kad vyrėjos brolis, Motiejus Ziminas, tarnauja rakandų dirbtuvėje ir skaito uždraustas knygytes. Ir staiga užsinerėjo jam pasakyti, kad policija žino apie Zimino neštikimybę.

Bet toje valandoje pašoko Maša nuo lovos ir taisydama sau plaukus, sušuko:

— Žinoma, dabar nėra kuom teisintis, štai ir išmislijo japonus.

— Svo-olaciai! — tarė vyrėja. — Vakar tur gavietėje taip gi kaž-koksai sakė pamokslą apie japonus... Senukas vienas pasiklausė jo, ir kaip pradėjo pats — ir apie generolus, ir apie ministrus, ir net apie patį carą — kaip mokėjo, nesivaržydama! Ne, žmonių neapgausi, jie pamato teisybę, nors tu ir uždengsi nuo jų...

Klimkovas nutilo, akis žėmyn nuleidęs. Noras pasakyti vyrėjai apie jos brolių užgeso, dingo. Nenoromisėjo į galvą mintis, kad žėdnas užmuštas turi savo gimnazičius ir dabar jie taip-pat nenumano, kame dalykas ir klausia: už ką? Jie verkia, ilgisi tamsioje nežinėje, širdyse gi slapta anga neapykanta į užmušėjus ir į visus tuos, kas stengiasi išteisinti piktadarystę. Jis atsidukėjo ir tarė:

— Baisūs dalykai dėjosi...

O pats mįslyjo:

— Juk aš taip gi privalau ginti vyriausybę... Maša stumė koja duris į virtuvę, ir Jevsiejus pasiliko vienas su vyrėja. Ji dirstelėjo į duris ir sumurmėjo:

— Žudosi moteriškė, net pienas jos sugedo, jau trečia diena, kaip nebežindo! Štai ką, pirkly, ši ketvergą jos gimimo diena, prie to ir aš savo vardaves apraiktinėsiu — tad tu ateik pas mus į vaišes, ir padovanok jai nors gerus karielius... Reikia kaip-nors žmogų nuraminti!...

— Aš ateisiu!...

— Na, štai... Klimkovas išėjo, pamaži svarstydama galvoje tą, ką šnekėjo moteris. Vyrėjos kalboje buvo perdaug alaso, greitumo, išsyk jautėsi, kad ji ne iš savęs kalba, bet kartoja svetimą; Mašos skausmas neperėmė jo — jis neturėjo giminių ir retai teigalėdavo žmonių. Bet jis suprato, kad tos moteriškės šauksme atsimušo bendras, visur jau matomas sumišimas ir, kas svarbiausia, tos kalbos buvo nepaprastai, nežmoniška drauspa. Jevsiejus savaip aiškino tą atstikimą: baimė stumė vienus žmones ant kitų ir tuomet einantie iš proto apsiginklavusieji emė žudyti pa-blūdusius beginklius. Bet tas aiškinimas pakrypo ir nenuramino sielos — jis aiškiai matė ir girdėjo, kad

žmonės, tartum išsiluosodami iš baimės nelaisvės, drąsiau įieško kaltų, juos suranda ir nuteisia... Visur atsirado daugybė slaptųjų lapelių, juose revoliucionieriai aprašinėjo kruvinas Peterburgo dienas ir keikė carą; patarinejo žmonėms neklausyti valdžios. Jevsiejus perskaitė kelis tokius lapelius, jų kalba pasirodė jam nesuprantama, bet jis jautė tuose popereliuose kaž-ką pavojingą, drąsiai įeinantį širdin ir įnešantį jon naują baimę. Ir nutarė niekuomet daugiau nebeskaityti.

Buvo įsakyta butinai surasti spaustuvę, kurioje spausdinama lapeliai, sugaudyti žmones, mėtančius juos; Saša keikė ir net užgavo už kaž-ką Viekovą per veidą. Pilipas Pilipovič kas ketvergą kvietė vakarais pas save agentus ir kalbėjosi su jais. Paprastai jis sėdėdavo kambario vidury už stalo, padėjęs ant jo alkūnes, jis mėtė po stalą savo ilgus pirštus ir visą laiką judino juos, čiupinėdamas paišelius, plunksnas, poperį, ant pirštų blizgėjo kaž-kokie brangūs akmenėliai, iš-po juodos barzdos žiūrėjo geltonas didelis medalis; jis palengvėliais sukiniėjo savo trumpą kaklą ir bedugnai, mėlyni jo akinų stiklai paeiliui prikibdavo prie žmonių veidų, ramiai ir tyliai sėdinčių pas sienas. Jis beveik niekad nepasikeldavo nuo kėdės, pas jį judėjo tik pirštai ir kaklas, riebus veidas atrodė nupieštas, barzda prilipyta. Minkštasis ir baltas, jis buvo rimtas ir tvirtas, kuomet tylėjo, bet kaip tik užsigrisdavo jo čypiantis, laibas balsas, panašus į drebančią geležinio pjuklo dainavimą begalandant jį, viskas ant jo — juodas švarkas ir medalis, akmenėliai ir barzda, atrodė svetimui ir nereikalingu. Kartais Jevsiejus mįslydavo, kad prieš jį sėdi puikiai padirbta lėlė, joje gi paslėptas mažutis, susiraukęs žmogutis, panašus į raudoną velniuką, ir kad, jei kas sušuktų ant tos lėlės balsiai, velniukas išsigąs, iššoks iš jos, sučyps ir pabėgs, iššokęs pro langą.

Bet jis bijojosi Pilipo Pilipovičo ir, bijodamas atkreipti į save jo mėlynų akinų bedugnę, laikė save kuotoliausiai nuo jo ir visą laiką stengėsi nesijudinti.

— Ponai! — drebėjo ore plonas balsas ir, tartum plieninė yla, rėmėsi į Jevsiejaus krutinę ir nemaloniai šaltai kutojo ją.

— Tamstos privalote atidžiai išklausti mane ir atminti mano žodžius... Šiomis dienomis kiekvienas jūsų privalo panaudoti visą savo protą, visą sielą kovoje su slaptu ir gudriu priešu. Jūs privalote prisilaikyti nurodymų ir pildyti juos, bet galite veikti ir savystoriai. Žinokite, kad slaptoje kovoje už mūsų motinos Rusijos gyvybę gali būti panaudoti visokie ginklai. Revoliucionieriai nieko nemeta, jie pasinaudoja ir ginklais ir žmogūdyte. Atminkite, kiek dingo iš jų rankos draugų. Aš nesakau jums — žudykite, ne, žinoma, aš negaliu jums to patarti... žmogų nužudyti nesunku, tą gali kiekvienas kvailys padaryti. Įstatymai su jumis, jūs kovojate su tais, kurie nepripažįsta įstatymų, butų nusidėjimas pasigalėti jų, juos reikia naikinti, kaip piktžoles. Jūs, sa-kana, privalote patįs dasiprotėti apie tai, kaip tikriau ir geriau galima užsmaugti užsimezgiaus revoliuciją... Ne aš to reikalauju nuo jūsų, to reikalauja caras ir tėvynė...

Patylejęs, jis pažvelgė į savo žiedus.

— Pas jus, ponai, mažą tėra energijos, mažą atidžios ir meilės prie savo darbo. Paveizda: jūs pražiopsojote seną revoliucionierių Saidakovą, aš dažinojau, kad jis pragyveno pas mus, mieste, pusketvirto mėnesio. Antras dalykas, jūs iki šiam laikui negalite surasti spaustuvės...

Kaž-kas nuskriaustai tarė:

— Be provokatorių sunku...

— Meldžiū nepertraukinėti manęs! Aš pats žinau, kas sunku ir kas lengva! Jūs iki šiam laikui negalite surinkti užmetimų kaslink daugybės ypatų, žinomų iš savo maistingų palinkimų, negalite suteikti man faktų, ant kurių pasiremdamas galėčiau juos suareštuoti...

— O tamta be faktų! — tarė Petras ir prasi-juokė.

— Kam tie juokai? Aš rimtai kalbu. Jei mes suareštuosime juos be faktų, mes busime priversti juos išleisti, štai ir viskas. O ypatičiai tamstai, Petre Petroviči, aš primenu, kad jau senai tamta priza-dėjai man kaž-ką — ar atmeni?... Taip-pat ir tamta, Krasavin, sakeisi galėsiąs įeiti pūžintin su žmogumi, kuris gali įvesti tamstą pas teroristus... na, ir kaip?

— Žulikas jis, tas žmogus... Bet tamta palauk, aš savo padarysiu!... — ramiai atsiliepė Krasavinas.

— Neabejojau, bet meldžiū visus, kad suprastumet, jog mes privalome veikti energiška. Reikia skubintis!

Kalbėdavo jis ilgai, kartais išsią valanda, be pertukio, ramiai, vienu ir tuo-pat balsu ir tik žodžius — „dolžen“, „dolžny“ *) — išardavo kaž-kaip keistai, į dvi dali padalindamas: pirmą skambiai šaukdavo: — „Doll!“ — ir švilpiančiu balsu užbaigdamas: — „žėnn“, — apvedavo visus mėly-

*) Privalai, privalot. (Vert.)

nais savo stiklinių akių spinduliais. Tas žodis visados suindavo Jevsiejų už gerklės ir smaugdavo jį.

Sykį po tokiam pasikalbėjimui, visi išsivaikščiojo, Saša gi pasiliko ir Jevsiejus užgirdo šitokią kalbą. Pilipas Pilipovič piktai ir nuobodžiai tarė:

— Bet ir idijouai, vienok...

— Aha! — bauriai šuktelėjo Saša.

— Taip, taip... Ką jie gali padaryti!

— Man matosi, tamsta, dabar išmoksi gerbti gerus žmones...

— E, jie yra brangūs...

Klimkovas nenuisitebėjo ir nesupyko, jis nebe pirmą sykį girdėjo, kaip vyriausybė bara tarnaujančius, ir laikė tai už paprastą gyvenimo apaireiškimą.

Šnipai po pasikalbėjimui šnekučiausiai vieni su kitais:

— N-ta-ai!... Pats — perkrikštąs, iš žydu, jo žiūrėk koks...

— Sako nuo Naujų Metų dar jam šešius šimtus algos pridėta...

— Pabrangsta mūsų darbai...

Kartais vietoj Pilipo Pilipovičo su šnipais kalbėdavosi gražus ir brangiai pasirėdęs ponas Leontjevas. Jis sėdėdavo, bet vaikščiodavo, rėnkas į kišenes susikišęs; mandagiai šalinosi nuo visų, jo dailus veidas buvo šaltas, plonos lupos judėjo nenoriai, jis vis raukėsi ir jo akių nesimatė. Buvo atvažiavęs iš Peterburgo ponas Jasnogurskis, petingas, žemas, plikakaktis, su medaliu ant krutinės. Jo burna buvo didelė, veidas nudribęs, akis sunkios, tartum du mažai akmenėliai, rankos ilgios. Kalbant, jis balsiai čiulpė lupomis, gausiai drabstė bauriais keikimais, ir Jevsiejus gerai įsitėmijo sau vieną jo sakinį:

— Jie sako žmonėms: jūs galite padaryti sau kitoki, lengvesnį gyvenimą. Meluoja jie, mano vaikai! Gyvenimą daro Viespats Imperatorius ir šventamų bažnyčia, o žmonės nieko negali permaintyti, nieko!...

Visi kalbėjo apie vieną — reikia uoliau tarnauti, reikia daugiau dirbti, reikia būti vikresniais, nėra revoliucionieriai vis kas-kart eina stipryn. Kartais pasakota apie carus, apie tai, kokie jie išmintingi ir geri, kaip jų bijosi ir neapkenčia svetimtuočiai už tai, kad Rusijos caras išgelbėjo tautas iš svetimų valstybių vergijos — jie išgelbėjo serbus ir bulgarus iš-poturkų sultano valdžios, chivus, bucharus ir turkmenus iš-popersų šacho valdžios, mandžurus — iš-pokitajiečių globos, o vokiečiai, anglai ir japonai, jųjų papirkti, pyksta už tai; jie norėtų pamušti sau Rusijos išsiluosnotas tautas, bet žino, kad caras nepavels jiems tą padaryti, — štai dėlko jie neapkenčia caro ir veltija jam visokių nelaimių, stengiasi sukelti Rusijoje revoliuciją.

Jevsiejus žingeidžiai klausėsi tų kalbų ir vis laukė, kuomet bus kalbėta apie rusų tautą ir aiškinta — kodėl visi žmonės prieisi ir pikti, mėgsta vieni kitus naikinti, gyvena neramiu ir negeru gyvenimu, ir iškur ta beturtė, baimė ir pikti dejavimai? Bet apie tai niekas nieko nepasakojo.

Po vienam tokių pasikalbėjimų, Viekovas tarė Jevsiejui, eidamas su juo gatve:

— Reiškia — anga jie galybėje, girdėjai, tamsta... Negalima suprasti... kas tai? Slapti žmonės, paveizda, gyvena slapta... ir staiga pradeda visur kelti sumišimą... taip sakant — visą gyvenimą sujudina... Labai sunku suprasti — iškur ta galybė!

Melnikovas gi, dabar labiau užsirusinęs ir nešnekus, sublogęs ir visados papuręs, sykį sudarė kumščia į keį ir suryko:

— Noriu žinoti — kur teisybė!

— Ką sakai? — piktai užklausė Maklakovas.

— Ką štai ką — aš taip suprantu, — viena vyriausybė nusilpnėjo, mūsų vyriausybė... Dabar pasikelia ant žmonių kita. Dangiau nieko... — Ir išėjo tuščias plepalas! — tarė Maklakovas, nusijuokdamas.

Melnikovas pažvelgė į jį ir atsidukėjo.

— Nemeluok, Timofiejau Vasiljeviči... Tu vis meluoji... Išmintingas, vienok meluoji... Juk aš suprantu...

Klimkovas mįslyjo taip, kad ir pats to nežinojo, mįslis gimė jo gilioje sielos tamsumoje; jis neįjautė, kaip jos tvarkėsi, neįjautė jų slapto augimo. Jos pasirodydavo staiga, jau visai susitvarkiusios ir baidė jį savo netikėtu atsiradimu. Jis stengėsi jas užslėpti, užgesinti, ir tas pasisekdavo jam ant tulo laiko, bet paskui jos tyliai vėl užsidegdavo, dar aiškiau šviešdavo, ir prie jų šviesos gyvenimas atrodė dar labiau sudraikytas ir tamsus.

Tankios kalbos apie revoliucionierius užpildavo jį mintį, gimė ten neapčiuopiamas ženklus, dėjo ploną naujos žemės pluoštą silpnų mįslių augimui, tos mįslis gėsdino ir tyliai traukė kaž-kur...

XV.

Eidamas į vaišes pas Mašą, jis staiga perstatė sau:

— Štai įeisi šiandien į patintį su dailde... Jis juk revoliucionierius...

(Toliau bus.)

SKAITYTOJŲ IR NESKAITYTOJŲ ATIDŽIAI!

Ateinančiais metais visi skaitytojai ir naujai užsirašantys „Vienybę Lietuvniukų“ iki Naujų Metų apturės puikios vertės dvi dovanėles, — tai didelį, knygos formate, kalendorių 1910-iesiems metams ir gražų sieninį kalendorių. Kalendoriai jau nepoilgam bus užbaigti spaudžiant ir pradėti išsiuntinėti seniems ir naujai užsirašantiems laikraštį skaitytojams. Todėl prašome skaitytojus, kurių prenumerata jau išsibaigė ar baigiasi, kad pasiskubintumėt ją atnaujinti, idant perrašant adresus į naujas knygas ir susitartant listą išsiuntinėjimui dovanų (kalendorių) nepalikytų apšviesti vardai suvėlavusių užsirašyti laikraštį, ir per tai nepasidarytų kaip mums, taip ir skaitytojams bereikalingų nesmagumų. Pakalbinkite ir savo draugus bei pažįstamus užsirašyti „Vienybę Lietuvniukų“, kuri ateinančiais metais eis su didesniu skaiciumi bendradarbių, visuomet vienoda pirmėvine ir liberališka programa, bet nuolatose įvairinio turinio: su straipsniais ant karštųjų mūsų gyvenimo klausimų, gražiomis apysakelėmis, eilėmis, dainelėmis, istoriškais piešiniais, pamokinančiais rašteliais, žiniomis, juokais ir tt. Kalendorius gi vėl bus da pilnesnis už pernykštį visokios naudingos ir smagios skaityti medžiagos.

Su pagarba „Vien. Liet.“ išleisti

Aukos kankiniams.

Brooklyn, N. Y. pas Visbarą krikštynose: Visbarą 50 c., A. Sakalauckas 30 c., A. Rinkevė us, J. Ambras ejus, V. Rainis, J. Draskinis, J. Navickas, J. Juška, J. Augustas, V. Sabanauckas, J. Karpus — p. 25 c. Elz. Visbarienė 10 c. Viso 3.15 Buvo (ž. „V. L.“ 44 N.) 21.26

Viso 24 77

Susirinkimai.

Brooklyn „Progreso Ratelio“ susirinkimas atsisbus 21 d. lapkričio, 11 val. iš ryto, „Vien. Liet.“ ruime. Užviečiame pribut visi šanariai. Raštyninkas.

Brooklyn, N. Y. T. M. D. 8-šios kuopos susirinkimas atsisbus nedėliojė lapkričio 21 d. Taut. Namu saleje, 3 val. po pietų. Kviečiame, kaip seni nariai taip ir nauji atsilankyti. Sekr. P. Sinkus.

Daktaras

Aldona Szupite-Jankaukiene. apsigyveno po nr. 365 Berry st. prie Grand st., Brooklyn, N. Y. Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Nuo 8-10 ryte. Nuo 2-3 po piet. Nuo 7-9 vakare. Telephonas Greenpoint 8.

Pajieškiojimai.

Reikalaujam į aptieką klerko, kuris mokėtų lietuviškai ir lenkiškai. Gera alga. Drug Store, 64 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Reikalingi stryguotojai (beisteriai), preeseriai ir stilių prosytojai prie vyriškų kotų. 26-28 Bleecker st. New York.

(17)

Jieškau savo sūnaus Jono Jurgaišio, metoli 20 metų kaip gyveno Chicago, Ill. Paeina iš Kauno gub., Reseinių apskrėcio, Pašvenčių kaimo, Jurbarko valsčiaus. Turiu prie jo svarbų reikalą. Teikis jis pats, ar kas kitas kuogreiočiausiai man apie jį pranešti, sekančiu adresu: Ona Steponaitienė, 51 Crown str., Union City, Conn.

(87)

Jieškau savo tikro brolio, Antano Broko, pirmiaus gyveno Waterbury, Conn., o dabar nežinau kur, paeina iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pac., Vaitkabalų gmino, kaimo Liepalotų. Jeigu kas žino apie jį meldžiu duoti žinią ant šio adreso: Jonas Brokas, 642 N. Riverside str. Waterbury, Conn.

(87)

Reikalingi kriaučiai, prikirpejai operatoriai ir kišenių dirbėjai, taip gi stryguotojai (beisteriai) ir užbaigėjai prie vyriškų surdutų. Nuolatini darbas per ištisus metus ir gera mokestis. Nedėdieniais nedirbame.

J. Plimka, 7-8 Chatham Sq. 6-th floor, New York.

Jieškau savo pusbrolio Juozo Rankū, iš sodžiaus Šarkiškų, Šveikšnos parapijos, Reseinių pav. Kauno gub. Meldžiu atsiliepti ar kitus man pranešti, sekančiu adresu: Ant. Rautkis, 101 Grand str. Brooklyn, N. Y.

(17)

Jieškau Liudviko Lioranto, paeina iš Suvalkų gub. Mariampolės ap. Kvietiškių gminis ir dvaro. Turiu labai svarbų reikalą ir meldžiu jį pajieškoti ar ką kitą duoti apie jį žinią sekančiu adresu: J. Padolakis, P. O. Box 127, Gillespie, Ill.

Vėli! Dang metų atgalios, lietuviai neturėjo jokios daktariškos knygos. Nedyvai, kad tada labai dang visokioms ligoms žmonės sirgo, ir jaunystėje arba be laiko numirdavo; užtai, kad neturėjo iš ko pasimokyti kur ir kaip pasigelbėti. Bet dabar kurį tik minėtos nelaimės pasiekia, tai nei kieno, bet paties kaltybė, juk Dr. prof. Collins, parašė lietuviams labai naudingą daktarišką knygą „Vadovas į sveikatą“. Išmintingieji lietuviai taip ją graibosi, kad net ketvirtos laidos veikėjo išleisti šimta tuktančių egzempliorių.

Ta knyga išmokina, kaip nuo visokių ligų apsisergėti, kaip užsilaikyti visada sveiku, netik žodžiais, bet ir daugybe paveikslų išaiškina, o apsirgus kaip pasigelbėti ir tt. Taip pat ta knyga plačiai aprašo apie ženybinį gyvenimą, kaip apvesti, kaip daryti ir apie lytišką dalis ir kaip buti visada sveiku ir turėti sveikus vaikus ir tt. vienu žodžiu, ta knyga reikalinga vyrams ir moertiems, kaip seniems taip jauniems. Išleidėjas tos knygos, tuomi didesnę garbę užsipelno, kad nors paskiausia laida žymiai padidinta ir kaina 45 c. bet kuris tik pasiūndia 10 c. marškėmis, tai kiekvienas apturi „Vadovas į Sveikatą“, kuri jau tuktančius išgelbėjo tik kad mokytųsi ir žinotų, kas žmogui labiausia reikalinga.

Taipat reikia priminti, kad The Collins New York Medikal Institute, yra dar gerų daktarų bei profesorų ir užlaiko grynus gerus vaistus, tad sergant lietuviai, tik tenais apturi tikrą pagalbą visokiuose reikaluose ir sveikatą, geriau negu kur nors kitur Amerikoje; tik reikia atsišaukti arba parašyti apie ligą arba silpnybes lietuviškai.

Nik. P. Zelwis LIETUVISZKAS GRABORIUS Išbalsamutojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvs, veselioms ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

IŠMOKSI ANGLEIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki angliškos kalbos, tai pats žinai, kad esi nebylys. Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori, gali gerai ir lengvai išmokyti DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikabinus, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš šion paminėtų laikraščių: „LIETUVĀ“, „VIENYBĖ“, arba „KOVĀ“ per metus, taip pat garsiąją didelę knygą, versta iš prancūzų kalbos Baltramiejaus Naktį, kurios kaina 75c ir taip pat Gramatiką. Mokytoją angliškos kalbos, parašytą visiems gerai žinomo J. LAUKIO. Kaip tik prisijus 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraštį skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sveitintaučiai, turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą. „RAISTA“ dar galima gauti, prisijunčiant 1 dol. extra.

J. Naujokas 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Puikiausia užėiga Lietuviams Union City, Conn., pas ANTAŅĀ KULVINCKĀ. Skanus alus, gardi ariekla, visoki vynai ir kvepiantį cigarai. Du biljardai zobovoms. 68 Anderson st., Union City, Conn.

Mokykla angliškos kalbos ir aritmetikos. Gera progą nuodugnai išimokyti angliškos kalbos, skaitymo, rašymo ir skaitliavimo. Mokykloje yra dvi klasišos: PRADINEJE klasišoj yra mokinama pradinė angliškos kalbos, skaitymo rašymo ir skaitliavimo. AUGSTESNEJE klasišoj išguldoma augtesnė angliška kalba, gramatika, istorija, literatūra, algebrā, geometrija ir tt. Šita klasišā prirengia mokinius įtojimui į mokslo institutus, k.t. Cooper Union, Brooklyn Politechnic Institute ir tt. Mokyklos susirinkimai buna nedėliomis 2-ą val. po pietų, subatomis 8-ą val. vakare, „Vienybės Lietuvniukų“ ruime, 120-124 Grand str. Brooklyn, N. Y. Mokinā M. J. Vinikaitis. Į mokyklā yra priimami visi norinti mokyties. Išlygos labai prieinamos. (17)

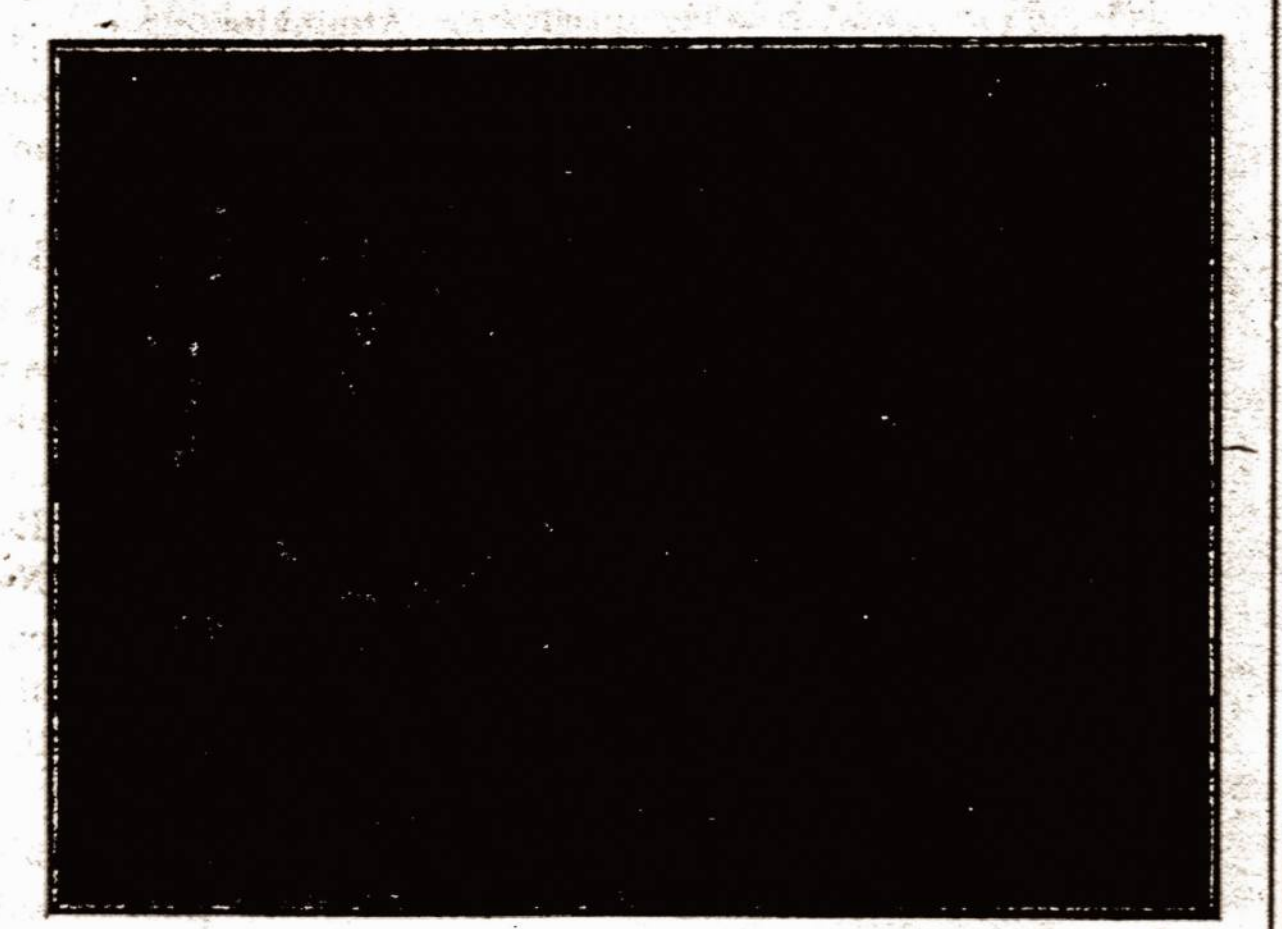
SEIMYNINKYSTEI.

Ledų skrynios (ice-chests), visuomet turi buti užlaikomos švariai, vistiek ar jos butų gyvenamuose namuose ar biznio vietose, nes kitaip jos pavirs į besiveisimo vietas visokių ligų ir greitai pagimdys ligas skilvyje ir zarnose. Visuomet pirk tikta geriausia maistā, švarų ir šviežiā ir nelaikyk ilgai liekanų nuo valgių virtuveje. — Neprileisk musisi prie maisto. — Visuomet turėk savo namuose Trinerio Amerikonikąjį Elikayrą Karčiojo Vyno ir vartok jį taip tankiai kaip tik pajausi kokiā nors permainā savo apėtile. Vynas yra labai geras vaistas nuo skilvio ir zarnų ligų, ir taipgi labai gelbsti nuo mazkraujystės ir abelno silpnumo. Vaistas privers prie darbo gromuliamo organus, sureguliuos gromuliamvā ir priduos jiegā visam organizmui abelnei. Gaunamas aptiekose. Jos. Triner, 1838. 1839 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

DR. RICHTERS PAIN-EXPELLER. Žmogus, ješ lenkinamas skausmais yra be pagalbos kaip akrotas sudančytas ant skaliu. Ar kenčiate skausmus Romatizmo, Neuralgijos, Užšaldymo ir t. t. tada pamėginkite porą sykiu sutepti su PAIN EXPELLERIU. PAVOZVENIŠ: NAMIŠIŠ LAISTAIŠ. Gaunama visose aptiekose už 25 ir 50 c. F. Ad. RICHTER & CO., 215 Pearl st. New York. Gargit ant ant dūeris — senis apogonius.

Mokykis Angliškai. Aš mokiniu skaitymo, silbavimo, aritmetikos, geografijos ir istorijos geriausia metoda ir didžiausiu pasiekimu. Lekcijos išsiunčiamos visose Suv. Valstijose. Rašyk postkarte. Chas. A. Jaffe, Korepondenėjinis ir privatliškas angliškas mokytojas. 1 Dec 622 S. 11-th St. Philadelphia.

Naujausiai ištirti vaistai. Planų salakymai ir atėginimai, ano pavonų, spūgų, atėmlio, egzemos, kailio pavonų, grybelio ir grynos buval. Geriausia grybelio ano prakaltavimo ir smidėjimo kotų, atėdinti pavonų kotų, kę Vokietijos armijoje Karėvial vartojā pagal formulā. Prof. Brunėso Grybelio yra svarbiausias vaistų ir Maisto liėgų chemijos liare Washington, per pati atė valstį išardėję su pagėrimim ir dādėjimā vėstanočių vaistaiš neatskančiančių vėstaiš ir sistemai; jokio negali buti pavojaus, tas užvirinta mūsų priėstaga ir šios šalies įstatymais. Taipgi išsiunčiamas planetas informacijas, kaip sustabdyti silnikimā plaučių ir atauginti ant tarpilukos galvos, kaip išsiūgryti ir išsiūkinti plėlekėnas, papuoėkus, degerines, niėnū, egzema ir kitas odoos-akuros ligas, ant kurių męs esame apėdėliėsis su savo grybeliais. Bus išsiūgtis jėms išsiūkintimā ir darodymai, kaip vėstaiš tuktančių išsiūgtis. Apsrašyk istorijā savo ligos, o gausi visokias rodas gykai. Be to šios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl išsiūgtis, kad jos rasitūi koėmame namie, atėgintūi šios šios su apėgavimū ir succedytūi šiamis dolerij. Męs būras su krautuė adaras nuo 10 sykiu iki 8 valėre šios dōgā. Visoėnis sėvatomis dionomis sėdarys. Atėkite ar rasytūi umai jėdėmā dvideėntimā stampā ant išsiūntimo visokių rotų. Prof. J. M. Brunėza & Co. 990 Broadway, B'klyn, New York.

TEATRAS IR KONCERTAS.

Parėgia Plymouth'o „Aušros Dainininkų Draugija“ ant 24 d. lapkričio, 1909.

Koncertā atliks Aušros Dainininkai, dainuos visokias lietuviškas dainas po vadovystė Kazimiero Paėukonio. Teatrā suloš Scrantono Teatrališka kuopelė, draugā „AUDRA GIEDROJE“, po vadovystė V. K. Raėkauko. Teatras ir koncertas prasidės 7:30 val. vakare, svetainėje

ARMORY HALL, PLYMOUTH, PA. Kviečiame visus lietuvius ir lietuves iš visos apylinkės atsilankyti į tą iškilmingą vakarą. Aušros Dainininkų KOMITETAS.

TOTTEN Furniture & Carpet Co. Cor. Grand St. ir Driggs Ave., Brooklyn, N. Y. Telephone, 1126 Greenpoint

KUPONU. Jeigu atėisi pas mus su šiuo kuponu laikė manesio kę nusipirkti, gausi 6 procentā pigiau. Geriausi už žemiausią prekę. Iš kalno arba Ant Kredito. Imkit ant kredito pas mus.

Severos Vaistai yra giriamos per visus, kurie patyre jo gerumą. SZALTAS ORAS yra priežasciu daugumo ligų. Kada patemysi kad igavai šaltį, kosulį arba kokę kitą ligą plaučiu arba kaklo, tai skubink vartoti SEVEROS Balsama ant Plaucziu. Per ilgus metus jis buvo pasekmingai vartotas atsitikime baisiausiu ligu kaklo ir plaučiu. Pasirode nepaprastai geru nuo aštro ir ilgo šalčio, kosulio, uždegimo, sunkaus kosulio, uždegimo plaučiu, teipgi ir nuo kitu ligų plaučių, kurios teip tankei užpuola ant žmonių. Kaina 25 ir 50c. Pastebetinai! Geriausias isz visu vaistu. „Esiu patyres kad Severos Balsamas ant Plaucziu yra tiesiog pastebetinai geriausias vaistas nuo kosulio ir szalčio. Atsizymi nuo visu ir delto rodiju ji visiem, kurie turi liga plaucziu“—J. Sieminiski, Price Hill, West Virginia. Reikalauk pas vale kokį aptiekori Vaistų Severos. Reikalauk Severos. Ne imk kitų. Praszalink Skaudejimai! Skaudejimas šone beveik visada reiklia kad turi neuralgijā, pleurā arba reumatizmā ir gali buti prašalintas jaigu skaudančią vietā ištrinai gerai su SEVERO Aliejaus Szy. Gothardo tada sušalpinas aliejum kavalkā flanellos pridėk jį prie skaudančios vietos ir priirk, o persitiktinai kad palėngvėnimas neuilgio pareis. Tas linimentas nuo skaudėjimo vale kokiam šone kūno, no insitukimo, reumatizmo, šivumo, sutinimo ir uždegimo yra geriausias. Preke už bonk 50 centu. Ar ligois yra slobnas? Kada no ligos, persidirbimo ar senatvės tavo stiprumas apėido tavę, turi vėl pasitvirtinti tavo kūnā, duoti jam naują energijā vartodamas SEVERO Balsama Gyvasties, kuris inveltika visoki slobnumą ir pašalina užkietėjimą, apsunckymā plaučiu ir labai daug kitokių užsėnjusiu ligu pilvo. Tas vaistas pasirode kaipo geriausia pašelpa dėl labai didelio skaitliams visai nusilpnusiu ir sergančiu moteriu. Preke 75 centu. Parduodamas aptiekoj. Męs atsiliepem ant kožno laiško. F. SEVERA CO. LEDAR WA-

Knygu Katalogas.

Adomas Mikeryčia (1798-1867). Jo gyvenimas, raštai ir darbai. Parasė A. J. Daubaras. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 10c. Ar socialistas gali but kataliku? Socializmas ir draugams darbininkams. Parasė Žmogus. Plymouth, Pa. 1900, p. 22. 2c. Angis darbininkų judėjimo Lietuvoje. Ši knygelė aprašo darbininkų judėjimą ir visokius sukilimus. Naudinga perskaityti kiekvienam. Parasė A. Lietuvis ir N. N. Plymouth, Pa., 1900, p. 58 10c. Apukro Sapnal. Čionai yra rinkinėlis tų paveikslėlių ir gyvenimo: Laipsniai, Po mirties, Kietasprandis. Parasė juos gabus fejleton rašėjas Šilburis. Jo paveikslėliai atsiųsti apsiųsti visus opiatus gyvenimo apsiųskimams. Vietomis reikia vartoti, vietomis juoktis. Parasė labai šikščiavo kalbėd, kad ir mažai mokantis lengvai skaityt. Brooklyn, N. Y. p. 15c. Egilė Žalčių Karalienė. Dramatas penkiuose apsiųskimuose. Parasė iš mitologinio senovės lietuvių padavimo. Parasė Aleksandras Fromas (Guzutis). Antra laida. Plymouth, Pa., 1906, p. 50. 15c. Gyvenimas Genavaitės. Pamokinant ir labai sudėtingai apysaka iš senovės laikų. Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, p. 225. 50c. Girtaiki. Adomas Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 16. 10c. Girdri Naktis. Juokaisišs dvejose veiksmuose. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Šita knygtė persta to gana juokingoje formoje, kaip viena ukinėkė naktis savo gudrumu gavo gerą jaunįkį ir kas iš to pasaki išėjo. Labai lengva perstatyt teatr mylėtojams. Parasė Aleksandras Fromas (Guzutis). Su autoriaus paveikslu. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 40. 15c. Graudus Verksmal. Arba pasibudinimas prie apsilijimo kancios Viešpaties Jezaus Kristaus. 10c. Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos. Parasė Krapotkinas. Vertė Dr. J. Šliupas. Plymouth, Pa., 1904, p. 39. 25c. Idėja ant mėlyno. Apsaka mūsų dienų. Aukauja broliams lietuviams. Musė Plymouth, Pa. 1900, p. 54. 10c. Istorija apie gražią Katrinką ir jos visokius atsitikimus. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, p. 32. 10c. Išgriovimas Kauno Pilies (1852 m.). Dramatas keturiuose apsiųskimuose. Iš Lietuvos dėj. Parasė Aleksandras Fromas (Guzutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, p. 85. 20c. Iš po budelio kalavijo ir Kajimas. Dvi apysakos. Parasė M. Černeda. Vertė V. Stagaras. Plymouth, Pa. 1894, p. 256 50c. Iš bažnyčios istorijos. Kiekvienam verta perskaityti. Parasė A. D. Plymouth, Pa. 1906, p. 16. 10c. Istorija Septynių Mokintojų. Akvyskaitymai. Išleidimas trečias. Plymouth, Pa. 1904, p. 158. 50c. Iš kur atsiranda nusidėjėliai? Sociologiškas piešinys. Knygtėje trumpa ir aiškiai parodo, iš kur mūsų laikuose gimsta įvairūs prasižengėliai ir nedėrliai ir kaip jais turi draugija daryt. Čia yra plačią medegos diskusijoms. Parasė A. J. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 22 10c. Iškėmė Sociališkų Sanlygų, ant visų kultūros sakų. Ši knygelė perskaityti galima daug pasimokint. Vokiškai parasė J. Stern. Lietuviškai vertė J. Ši daras. Plymouth, Pa. 1898, p. 94 15c. Jozas Arch. Sodietis-deputatas Anglijoje. Ši knygelė vertė tik kiekvienam perskaityti. Parasė A. D. Plymouth, Pa. 1905, p. 18. 10c. Kabalas. Taipnantis savyje 100 visokių užmimimų ir ant jų reikalaujančius atakymus. Plymouth, Pa. 1894. 10c. Kėkščių Simas. Graži apysaka iš Lietuvos ukininkų gyvenimo. Parasė M. Antra laida. Plymouth, Pa. 1896, p. 28. 10c. Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje. Parasė Lietuvos Kareivis. Plymouth, Pa., 1894, p. 32. 10c. Knygelė ir svietiška valdžia. (Margi piešiniai). Sutaistė ir apgarsino P. M. Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 47. 15c. Kur mūsų išganymas? (Iš visur surinkta medega mūsų programai). Mano draugams. P. Daujotas. Labai akvyskaitymai. Plymouth, Pa. 1902, p. 119. 25c. Kalnas. Misterija Byrono parasyta. Trijuose aktuose. Vertė Dr. V. Kudirka. Plymouth, Pa. 1903, p. 120. 25c. Kaip Sicilijos kalmėdai kovojo už savo tėsus. Labai puiki apysaka. Parasė E. M. Plymouth, Pa. 1903, p. 24 10c. Laime ir planetos. Knygelė tinkanti suaugusiems perleidimui smagaus laiko. Iš jos galima išpėti savo laimę, ar nelaimę, ar mylį, iš mergelės, ar iš vaikinas. Antra laida. Plymouth, Pa. 1899, p. 47. 25c. Lietuviškos dainos iš visur surinktos. Yra tai rankinis iš 400 visokių dainų, kurias yra pasiskirstyos ant 13 dalių: Tėvybiškos dainos, Pasakiškos dainos, Mitebiškos ir seniausios dainos, Dainos apie girtybę, Meilėiškos dainos, Juokiamos dainos, Karikiškos dainos, Dainos iš baudžiavės gadynių, Nalaidiškos dainos, Raudo dainos, Visokios dainos. Plymouth, Pa., 1893, p. 496. \$2.00. Apdaryta \$2.50. Lietuvos Istorija. Simano Daukanto. Nuo seniausių gadynių iki Gediminui. Didžiam Lietuvos Kunigaikščiui. Knyga I. Plymouth, Pa., 1893, p. 483 \$1.50. Apdaryta \$2.25. Lietuvos Istorija. Simano Daukanto. Nuo Gedimino D. L. K. iki Liubliuno unijai. Knyga II. Plymouth, Pa. 1897, p. 531. \$1.50. Apdaryta \$2.25. Abi vi prie kruvai drutu apdaru \$4.00. Lietuvių Tauta. Senovėje ir šiaurien. Aprašo apie lietuvių praeitį. Kiekvienam lietuviui yra naudinga apie tai žinoti. Parasė J. Šliupas M. D. Tomas I. Plymouth, Pa., 1904, p. 464. \$1.50. Tomas II. p. 564. \$1.75. Abu tomai \$3.25. Nalaidiš. Apsaka eilėse, labai naudinga ir užimanti knygelė. Parasė M. Plymouth, Pa. 1905, p. 15. 10c. Paveikslai. Dvi puikios apysakos, gana užimanti pasiskaityt. Parasė Žemaitė. Plymouth, Pa. 1896, p. 102 15c.

Mythal, pasakos ir legendos Žemaitių. Surinkti ir išleisti per D. Edm. Veckenstedtą, vyresnįjį senovinių kalbų mokytoją prie Nikolajaus gimnazijos Liepajuje (Kursė). Yra tai akviusios ir juokingiausios senoviškos pasakos apie visokius stebuklius ir prajovus, apie darbus gerų ir pikty dvasių, apie Laimės, Laimės, Kaganas, Vilkaokus ir t. t. Lietuviškai išgulde J. Šliupas M. D. Plymouth, Pa. 1897, p. 190. 50c. Mūsų dielės. Per ką Lietuva kenčia ir kas vargina lietuvius. Parasė Žmogus. Plymouth, Pa., 1901, p. 31. 10c. Mokslinčius Tvardaukas. Apsaka iš žmonių adavimų, kaip Tvardauko tėvą užpuolė žmogžudiai ir kas iš to išėjo. Lenkiškai parasė J. I. Kraszewski. Lietuviškai išgulde F. M. Dvi daly. Plymouth, Pa. 1905, p. 174. 50c. Parsidavimas ir Pelnas. Iš prietikių Prūsų Lietuvoje, pagal A. Switochowski. Kaip vienas lietuvis atėjęs iš Did. Lietuvos atsidavė vokiečiams, net pavardę ir tikėjimą permainė ir pasukavė jį. Parasė Žmogus. Plymouth, Pa. 1901, p. 81. 10c. Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Labai akvya knygelė, su 15 paveikslėliu. Vertė iš svetimų kalbų. P. A. Plymouth, Pa., p. 81. 25c. Palemonas ir Giržduta. Apsaka eilėse, iš senovės gyvenimo pagal žmonių pasakų, senovės tikėjimų ir savo fantazijos. Parasė M. D. S. Plymouth, Pa., 1904, p. 72. 20c. Poeta—Nusikntas žiedas. Vaizdeliai iš gyvenimo. Du labai puikus apskaitymai Parasė Bijunas. Plymouth, Pa. 1902, p. 82. 10c. Pagieža—Juris Durnelis. Dvi labai puikios apysakos iš gyvenimo. Kiekvienam primos pasiskaityt. Lenkiškai parasė Brolis. Lietuviškai išgulde Vincas Kudirka. Plymouth, Pa. 1905, p. 90. 25c. Popieros Gromatomas rašt. Gaunama visokio skyriaus, su malonioms dainėms ir visokiais aprašymais tuzinus su kopertais. 25c. Sausio Devinta. D. Se knygtėje yra plačiai aprašyta apie Petrapiejų darbininkų sukilimą arba „Raudonųjų Nedėdienių“ kaip išbėdę minios šio mėsai uti nuo caro darbo ar duonos, o jis išdėntė kariumenę ir tukstančius išžudė. Gana lengvas ir graudus pasakojimas. Parasė Maksim Gorky. Vertė F. M. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 40. 15c. Užsistanvyk ant to gerai. Arba apsilijimai apie keturis daktus paskutinius, skaitymas graudus ir juokingas. Lenkiškai parasė J. V. Nera. Lietuviškon kalbon versta. Plymouth, Pa. 1886 p. 150. 15c. Vilnius Tell. Drama penkiuose aktuose Yra tai geriausias veikalas, parasytas garsaus vokiško poeto Schiller. Dramatiško formoj parasyta čia kova už nepriklausybę šveicarių po Austrijos jungur; darbai šveicarių patrijotų, tarp kurių svarbiausiu buvo Vilnius Tell. Lietuviškai vertė Vincas Kapsas, Plymouth, Pa. 1899, p. 152. 30c. Vargdailniai. Apsaka iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos dešimties 19-tojo simtmeč. o. Su autoriaus paveikslu. Šioje knygelėje aprašo apie baudžiavus laikus Lietuvoje, kaip ponai žmones plakė apie Lietuvos ubagų gyvenimą ir jų puokas, apie žydų gudrybes ir t. t. Ši knygelė didelė akvya, vietomis juokinga, o vietomis liudna. Parasė Aleksandras Fromas (Guzutis). Plymouth, Pa. 1906, p. 187. 50c. Valkata. Gražus paveikslėlis, paimtas iš kaimo mergaičių gyvenimo. Kaip mergaitė tėvo prakaita, išėjo į miestus, pateko į suvaidžiotų nūgus, pradžiai savo gyvenimą ir pati nusidė. Pamokinimas tėvams. Iš latviško vertė J. Pleišrys. Brooklyn, N. Y. 1908. 10c. Vytanto Prisiėka. Paveikslas siėškia tų vaizdų, kada kryžiai griebe 15-ąjį balandžio 1363 m. Kauno pily. Tolyje anapus Nemuno, veržiasi liepos ir duma! nuo gaisruojančių druvietės grūvėsių. Aplink jį susitelkė tėvūnai, vyčiai ir vaivadijai. Vytantas gimė 1344 m., mirė 1430 m.; paveikslas persta jį 18 metų jaunūči; viešpatavo nuo 1392 iki 1430 m. Iš keturių tukstančių apgynėjų Kauno pilies išliko gyvi tik 36 vyrai. Vytantas išpildė savo prisiėką 15 liepos 1410 m. ant Žalgiris ir Eglekainio laukų, paguldė 40 tukstančių kryžiuokų su Didžiuoju jį Mistru. Paveikslas didumas 27x21. Prekė \$3.50. „Vienybė Lietuvninkų“. Rankius, galima gauti nuo išleidimo 1890 metų iki 1899, knygos formoje. Prekė \$2.00. Nuo 1899 metų iki 1908. \$3.00. Nuo 1903 metų iki 1908. \$2.50. Šitas paminėtas laikraštis, arba rankius kuris yra nuo seniai surinktas ir užlaikomas, jame galima rast visokių skaitymų, apie ką tik panorsit tai jame rasti, kurie malonit turēt tai ilgai nelaukit. Žemin Dulkės. Apsaka iš mūsų gadyms Lietuvoje. Parasyta M. Radevyčiūtės. Su autorės paveikslu. Plymouth, Pa. 1901, p. 226. 50c. Ženybos Palkų Miko. Kaip jam žemaitai su ženyboms atsitiko, iš lenkiškos kalbos vertė V. K. Plymouth, Pa. 1896, p. 10. (didelio formato) 10c. Žmogus. J. Akuratero apysaka, iš latviškos vertė J. Banulis. Plymouth, Pa. 1907, p. 40. 15c.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERALIMO, REUMATIZMO, STRENU SOPES, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįsiekok rodos pas kokius nemokitus žydėjus ar kryžius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vientautį, reikalaujamas tikrų grynių ir gydančių vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKI, Plymouth, Pa. garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitiksini, kad neiškleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbo cento. Turime gyduoles nuo visokių liđų, kokios tikrai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugelių, vyrų ir moterų. „Lenkiškai—Lietuviškai“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir tavė! Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir glijoje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį. Delto jeigu trokšti tikros gydytojas pagalbos, aprasyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi. Adrisuok: Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Dr. FERD HARTMANN New Yorko Garsus Daktaras. Praneša: JEIGU ESI LIGONIS ATEIK AR RAŠYK PAS MANE. Po trisdešimts metu mokslo apie veiksmą gyduoli ir kaip gyduoles padaro savo intekme ant kuno žmogaus, po dvidešimts metu praktikos New Yorke, gydęs visokias ligas ir nesmagumus visu kliasu žmonių šio milžiniško miesto, ir visada supažindami su naujaisiais budais prašalinimo ir gydimo ligų aš aukauju savo patarnavimą Lietuviams Amerikoje, prašydamas ateiti pas mane reikaluose, o aš želsu jus su savo ilgometine praktika, gydysu jus ir kartu mokysu kaip užlaikyti sveikatą ir kaip ja surasti jeigu jau neturite jos. Nera laimes ne turtingam ne biednam kada sveikatos neturi. Delko daugumas daktaru negali duoti jokios pašelpos! Delto kad je užrašo gyduolias kurios ne yra naujaisios ir geriausios ir yra jau beveik užmirštos per naujaisius daktus. Je užmiršta ar nežino kad Kraujas yra didžiausiu veikeju gyvasties. Gyduoles kuris nepataiso kraujo yra visai netinkamos ir niekam nevertos prie gydimo. Šlektas kraujas pagimdo ir paigina visokias ligas. Nauja metoda užsirašymo gyduoliu. Visos mano gyduoles yra užrašomos su minetu pamatu kaslink kraujo. Ir dėlto aš išgydau per dieną laiko tokias ypatas, kurias nebuvo išgyditos per kitus daktarus. Aš galiu su pilnu persitiksiniu kad jeigu tavo liga yra gydoma TAI ASZ ISZGYDINSU TAVE. Jeigu turi: Nesveiką Pilvą, Nemalimą, Šlektą Skonų Burnoj, Galvos Skaudejimą, Žarnų Užsikimšimą; neturi Apetito; turi Reumatizmą, Skaudejimą Kune, Nervišumą, Visnotina Silpnumą, Bemiegą, Blogą Sapną, Privatiską Ligą; Jakuų, Inkstų ar Plaučių Ligas, ar Moterišką Negalejimą, tada tau reikalingas mano gydymas. Ne žiurek ant to kad kiti daktarai negalejo tavę išgydyt. Gali rašyti pas mane savo prigimto kalboje, nepaisant ant to kur gyveni, aprašydamas savo ligą kaip tik gali kuogeriausei, o aš pasiunsiu atsakučias gyduolias ir vale kokią šalį Sarvienų Valstiju arba Kanados. Mano Gyduoles yra geriausios ir suteikia pasekmingiausią rezultata. Aš pats užrašau visiem pacientam. Visas gromatas adresok pas: Dr. Ferd. Hartmann, 218 East 14-th Street, New York, N. Y. Dr. Hartmann yra savo ofise kasdien nuo 1 iki 5 po piet, nedeliomis nuo 11 isz rito iki 1 po piet.

Nauji Tautiški Paveikslai. Naujai atspausdinti, labai gražūs. 1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas. 2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis. 3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas. 4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas. Paveikslų miera 22x28 colių. Prekė 35c. koznas. Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00. Pinigus prisiųsdamas adresuok: J. J. PAUKŠTIS & CO. 224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

BROLIAI, PAS SAVO! Tikras Lietuviškas Dzegormeisteris ir Auksorius. duodu žinoti, jog uždeju krautuve visokių tavorų, kaip tai: žiedų šliubnių, susižedavimo ir išsodintų visokiais akmenais ir deimantais. Visokių broškų, spilkų kaip vyrams teip ir merginoms. Lenciugėlių aukšinių ir pauksuotų ant 10 metų. Užlaikus muzikaliskus instrumentus, armonikus, skripkas, muzikaliskus boxus, klernatus ir teip toliaus. Prilaukus visokius akuliorius del visokių akių, kaip akulistas praktikavojes ant to. Esu išsipraktikavojes per 27 metus ant taisyms dzegoriejų, dzegoriejų, brošku, spilku ir tt. Joseph Mitkus, Grand & Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (Naujiam Grochowskio name).

„VIENYBES LIETUVŲŲ“ AGENTAI. W. Sarpalius. Alden, Pa. Baltimore, Md. J. Luis, 521 W. Baltimore st. P. Glaveckas 635 W. Lombard st. Lit. National Library, 1289 W. Lombard st. Brooklyn, N. Y. E. Fromas, 73 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. Cambridgeport, Mass. S. Griz, 541 Main St. P. Bartkevičius, 719 Main st. Chicago, Ill. Jos. Valmeris 168 W. 18-th st. P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave. M. M. Juška, 1289 W 22 st. Elhsabeth, N. J. Dom. Boozkus, 211 1-st St. E. St. Louis, Ill. K. J. Baranaukas 452 Collinsville ave.

Walter A. Saxon, Garsingiausias advokatas apielinkyje kuris laimejo sunkiausias provas. 217 Havemeyer St., Huber-Building, Opposite Williamsburg Bridge, BROOKLYN, N. Y. Telephone: 5271 Williamsburg

MOKINKIMĖS PATYS. Gramatika angliškios kalbos mokiantis del mokinio (apdaryta) \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mokiatis skaityti ir rašyti del mokinio 15c. Naujas Budas mokinis rašyti del mokinio 10c. Arimėtika mokinimuisi rokundy, su paveikslais (apdaryta) \$3.50. Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu P. Mikolajus, Box 62. New York City.

THE LACKAWANNA. Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangial perdavinėja багаžą ir perveža pasaziierius. The Road of Anthracite. (Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Sorantoną ir Anglijų Striję. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susineimas. Artymesnių informacijų apie karnas, traukinijų begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Callen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

PROVU KANCELARIJA. MES APDIRBAM PROVAS IŠ VISU AMERIKOS DALIU. Didžiausias provos yra tų mūsų prietelių, kuriuos patiko nelaimė ir jie trojio kojas, rankas, akis arba kaip kitaip tapo labai pažeisti dirbant pribakuose, kasyklose (mainose) arba keliaujant ant geležinkelio. Tokuose atsitikimuose kogrečičiausia duokite žinią mums, nes mes užsimam tokiomis provomis ir už žmonių sužeidimus (koliestvas) jiems atprovojam nuo vieno šimto iki penkioikos tukstančių dolerių. Jeigu kurie esate sužeistas du metu atgal, ir už tai mes jums atjieskome už sužeidimus. Del reikalų mūsų ofisas yra atidarytas nuo pirmos (1) val. po pietų iki keturių (4) po pietų. Rodą kiekvienam duodam dykai. Jeigu kurie negalite pribut paskirtomis, minėtomis valandomis, tai prašom parašyti, kurią valandą jūs mislijat pributi, o mes jūs palauksime ofise, dieną ar vakare. ADRESAS: John W. Saukaitis 87 Nassau St., NEW YORK. Tel. 8357 Cortland.

SKAITYK O ZINOSI VISKA. Jagu neturi mano katalogą rašyk sendien o aptursi gerusiu armonikų, skripkų klernetu, trubu, koncertinų ir daugybę kitokių muzikaliskų instrumentų. Čisto aukso 14 K. šiuqbinų žiedų, dzlegorij, lenciugų, spilkų, kolciku, kompasų aukšnių ir paauksuotų, gerų vėrų, visokio skiriasu drukavojimo masynukų, albumų portretam, revolverių, šaudyklių, gumulinu lieterų, adresam pečečių, istoriškų ir maldaknygų koku tik randasi lietuviškoi kalboi, gražių popierų del rašimo gromatų su pulkeusiais apskaitymais ir dainoms su drukuotais opilnk konvertais tuzinus už 2bc 5 tuzinal už \$1.00, 1000 už \$5.00. Lietuviška biblija arba šventas raštas senoir naujo testamento lietuviškom literom puslap. 1127 drucei abadyra, prekė su prisilintumu \$5.00. Elektrikinis žiedas nuo reumatizmo, sudrūtinimo kupo, atgavintimo kraujo, sutaisimo nervu ir daugybę kitu kin ligų. Tukstančiai žmonių dekavoja už išgydyma, 14 K. paauksuotas ant 20 mštu prekė \$3.00, prasto \$1.00. Prisiųskite savo tikrą adresą ir už šc. markę o aptursi šio mto katalogą dykal su 450 paveikslais ir 1000 naudingų dalktu. Stornikam, agentam ir pedlioriam perduodu visokius tuvores labai pigiai. Reikalaujami viska pas tikrą lietuvi gausiė, telefingus tavorus. Adresuokite: K. WILKEWICH, 112 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milisausko. Visada šaltas alus, skani arielka, alius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Lietuvių vietiniai ir atvažiuojai klir, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dyp

J. J. Pankszis ir K. Brazys, 120-124 Grand st. 224 E. Main st. Brooklyn, N. Y. Plymouth, Pa.

